

296.

Na osnovu člana 31 stav 3 Zakona o Vojsci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 51/17 i 34/19), Ministarstvo odbrane donijelo je

PRAVILNIK O SMJEŠTAJU U VOJSCI CRNE GORE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj i način vršenja poslova smještaja u Vojsci Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Pod smještajem u Vojsci, u smislu ovog pravilnika, podrazumijeva se:

- upotreba vojnih objekata, njihovo opremanje i optimalni raspored komandi i jedinica Vojske i pokretnih stvari u njima, kao i obezbjeđivanje pokretnih stvari za boravak i nesmetano obavljanje dužnosti lica u službi u Vojsci,
- upotreba vojnih objekata i njihovo opremanje za boravak pripadnika oružanih snaga stranih država kad se angažuju na zajedničkim aktivnostima sa licima u službi u Vojsci ili zaposlenim u Ministarstvu odbrane ili samostalno, u skladu sa međunarodnim ugovorom,
- upotreba vojnih objekata i njihovo opremanje za boravak kadeta, vojnika na obuci i drugih lica po odobrenju ministra odbrane.

Član 4

Smještaj u Vojsci može biti stalni i privremeni.

Stalni smještaj u Vojsci organizuje se trajnim korišćenjem stalnih vojnih objekata.

Privremeni smještaj u Vojsci organizuje se u privremenim vojnim objektima.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, kad ne postoje uslovi za upotrebu privremenih vojnih objekata ili kad ovi objekti nemaju dovoljno smještajnih kapaciteta, privremeni smještaj može se organizovati u ugostiteljskim ili stambenim objektima.

Član 5

Stalni vojni objekti su zgrade ili građevinski objekti u kasarni, vojnom aerodromu, vojnom pristaništu, stacionarnom čvorištu veze, radarskom položaju i drugi vojni objekti koje koristi Vojska.

Nazive kasarni i vojnih aerodroma iz stava 1 ovog člana određuje ministar odbrane.

Privremeni vojni objekti su logorski prostor, vojni brod, odnosno vojno plovilo i smještajni objekti montažnog ili mobilnog tipa, koje koristi Vojska.

Član 6

Radi postizanja optimalne funkcionalnosti smještaja u Vojsci i izvršavanja zadataka komandi i jedinica Vojske, stalni vojni objekat, zavisno od namjene i srodnosti funkcija, sadrži funkcionalne cjeline, i to za:

- smještaj ljudstva (spavaonice, kancelarije i druge prostorije za smještaj),
- smještaj pokretnih stvari (magacini, oružane, intendantski servisi, parkovi materijalnih sredstava, priručni magacini, radionice, akumulatorske i benzinske stanice, prostorije za smještaj energenata, stajanke, prostorije termo-energetskih postrojenja i slično),
- komandovanje (zgrade komande jedinice, objekti unutrašnje službe i prostorije za komandno-informacione sisteme),

- nastavu i obuku (učionice i kabineti, streljane i strelišta, objekti za sport i vježbanje, kulturno-zabavni objekti i slično),
- ishranu,
- zdravstvenu zaštitu,
- druge potrebe.

Član 7

Stalni smještaj komandi i jedinica Vojske organizuje se na način da svakom pojedincu, po pravilu, pripada:

- u kancelariji, najmanje 6 m² korisne površine za rad,
- u spavaonici, najmanje 3 m² površine za odmor,
- u prostoriji za presvlačenje, najmanje 2 m² korisne površine.

Spavaonice i prostorije za presvlačenje iz stava 1 al. 2 i 3 ovog člana, određuju se posebno za žene.

Član 8

U vojnim objektima u kojima se organizuje stalni smještaj komandi i jedinica Vojske obezbjeđuju se uslovi za obavljanje lične i kolektivne higijene.

Kupatila, sanitarni čvorovi i druge prostorije za ličnu higijenu određuju se posebno za žene.

Član 9

Pokretne stvari za opremanje stalnih vojnih objekata, pored stvari utvrđenih Formacijom Vojske, čine i:

- namještaj za smještaj lične i kolektivne opreme i naoružanja, školski, kancelarijski, sanitetski, kuhinjsko - trpezarijski, skladišno - magacinski, radionički namještaj i slično,
- uređaji, pribor i materijal za održavanje higijene u prostorijama i objektima,
- oprema za grijanje i održavanje temperature u prostorijama,
- oprema za osvjtljavanje prostorija i slično,
- posteljna oprema,
- oprema za kuhinje i trpezarije, zdravstvenu zaštitu, servise, magacine i skladišta, rad u radionicama i stanicama i druge potrebne pokretne stvari.

Član 10

Privremeni smještaj u Vojsci u logorskom prostoru organizuje se uz upotrebu logorske opreme za smještaj, opreme montažnog ili mobilnog tipa i ostale terenske opreme za život i rad komandi i jedinica Vojske u poljskim uslovima, u skladu sa aktima Generalštaba Vojske za sprovođenje logorovanja, obuke i realizaciju zadataka u terenskim uslovima.

Lična i kolektivna higijena prilikom smještaja iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se korišćenjem pokretnog pribora i opreme.

U logorskom prostoru, za žene se određuje posebna lokacija za održavanje higijene.

Član 11

Pokretne stvari za opremanje logorskog prostora su:

- logorska oprema (šatori, cerade, šatorska krila, poljski namještaj, vreće za spavanje i podmetači, prostirači, poljska sredstva za grijanje, ćebad, posteljina i slično),
- montažna oprema i mobilni kontejneri za smještaj,
- pokretna oprema i sredstva za pripremanje, čuvanje, transport i podjelu hrane, a po potrebi, pokretna sredstva za proizvodnju hljeba u poljskim uslovima,
- oprema za prihvatanje, čuvanje i dopremanje vode u poljskim uslovima,
- druga oprema i pribor za rad u poljskim uslovima.

Član 12

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o smještaju u Vojsci Crne Gore („Službeni list CG”, broj 25/16).

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 13-040/20-2804/6

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Ministarka,
prof. dr **Olivera Injac, s.r.**

297.

Na osnovu člana 13 stav 2 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Službeni list CG“, br. 49/08, 73/10, 39/11 i 55/16), Ministarstvo ekonomskog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O NAČINU I USLOVIMA
OSTVARIVANJA PRAVA NA PROFESIONALNU
REHABILITACIJU**

Član 1

U Pravilniku o načinu i uslovima ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju („Službeni list CG“, br. 58/11, 46/14 i 51/17) u prilogima br. 2, 4 i 6 riječi: „Ministarstvo rada i socijalnog staranja“ zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo ekonomskog razvoja“.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 107-100/21-84/3
Podgorica, 1. februara 2021.godine

Ministar,
mr **Jakov Milatović**,s.r.

298.

Na osnovu člana 8 stav 4 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom („Službeni list CG“, br. 49/08, 73/10, 39/11 i 55/16), Ministarstvo ekonomskog razvoja donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O KRITERIJUMIMA I USLOVIMA ZA UTVRĐIVANJE
PROCENTA INVALIDITETA, PREOSTALE RADNE SPOSOBNOSTI I
MOGUĆNOSTI ZAPOSLENJA**

Član 1

U Pravilniku o kriterijumima i uslovima za utvrđivanje procenta invaliditeta, preostale radne sposobnosti i mogućnosti zaposlenja („Službeni list CG“, br. 6/12, 46/14 i 51/17) u Prilogu 3 riječi: „Ministarstvo rada i socijalnog staranja“ zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo ekonomskog razvoja“.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 107-100/21-83/3

Podgorica, 1. februara 2021.godine

Ministar,
mr **Jakov Milatović**, s.r.

299.

Na osnovu člana 134 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG”, broj 64/17), Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma donijelo je

**PRAVILNIK
O IZMJENI PRAVILNIKA O OBRASCIMA ZAHTJEVA ZA OBAVLJANJE
DJELATNOSTI U OBLASTI IZGRADNJE OBJEKATA**

Član 1

U Pravilniku o obrascima zahtjeva za obavljanje djelatnosti u oblasti izgradnje objekata ("Službeni list CG", broj 79/17) obrasci 1 do 4 mijenjaju se i glase:

(ime i prezime)

(naziv ministarstva)

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE LICENCE ZA OVLAŠĆENOG INŽENJERA

1. OSNOVNI PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA:

Ime

Ime oca

Prezime

Prebivalište

Adresa stanovanja

Mjesto

JMB/broj, datum i naziv
države koja je izdala
pasoš

Datum rođenja

Kontakt (telefon/e-mail)

DODATAK ZA STRANA LICA:

Broj i datum dokaza o
dozvoli boravka

2. ZAHTJEV ZA IZDAVANJE:

Vrsta licence i djelatnost
za koju se traži izdavanje
licence

3. PODACI O ZAVRŠENOM OBRAZOVANJU:

3.1. *Studijski program*

Naziv fakulteta

Adresa fakulteta

Naziv kvalifikacije

Studijski program

Glavno područje studija

Nivo kvalifikacije

Zvanično trajanje programa studija

Stečeno zvanje uz naznaku struke

Broj i datum izdavanja dokaza o visokom
obrazovanju/

Broj i datum dokaza o priznavanju
inostrane obrazovne isprave

3.2. *Postdiplomski studijski program – nivo kvalifikacije obrazovanja*

Naziv fakulteta

Adresa fakulteta

Naziv kvalifikacije

Studijski program

Glavno područje studija

Nivo kvalifikacije

Stečeno zvanje uz naznaku struke

Broj i datum izdavanja dokaza o završenim
postdiplomskim studijama/

Broj i datum dokaza o priznavanju
inostrane obrazovne isprave o završenim
postdiplomskim studijama

3.3. Ostala stručna usavršavanja

Naziv obrazovne ustanove

Adresa ustanove

Naziv obrazovnog programa
/obuke/usavršavanja

Područje usavršavanja/stečene
profesionalne vještine

Naziv dodijeljene kvalifikacije

Broj i datum izdavanja dokaza o
završenom stručnom usavršavanju/

Broj i datum dokaza o priznavanju
inostrane obrazovne isprave o završenom
stručnom usavršavanju

4. TRENUTNO ZAPOSLENJE:

Tip zaposlenja

Samostalan rad

Rad kod poslodavca

Naziv poslodavca

Sjedište/Adresa

Broj upisa u CRPS

PIB

Telefon

E-mail adresa

Naziv radnog mjesta

Opis glavnih poslova i odgovornosti:

Zaposlen/a

(od-do)

5. DETALJNI PODACI O RADNOM ISKUSTVU U STRUCI

(U ovoj rubrici je potrebno navesti detaljne podatke, hronološkim redom, o dosadašnjim aktivnostima u struci, kako je dato narednim tabelama, pri tome, u rubrici "glavne aktivnosti" potrebno je konkretno navesti projekte odnosno objekte na kojim ste bili saradnik dok ste radili kod određenog poslodavca.)

Naziv poslodavca

Adresa

Broj upisa u CRPS

Funkcija (rješenje)

Period zaposlenja

Glavne aktivnosti

Naziv poslodavca

Adresa

Broj upisa u CRPS

Funkcija (rješenje)

Period zaposlenja

Glavne aktivnosti

Naziv poslodavca

Adresa

Broj upisa u CRPS

Funkcija (rješenje)

Period zaposlenja

Glavne aktivnosti

6. DOKUMENTACIJA UZ ZAHTJEV:

-
1. dokaz o najmanje tri godine radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenju objekta (kopija radne knjižice/ugovora u skladu sa zakonom o radu)

 2. dokaz o najmanje tri godine radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenju objekta u svojstvu saradnika
(hronološki opis i popis stručnih poslova koje je podnosilac zahtjeva obavljao kao saradnik na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenju objekata, ovjeren od poslodavca)

 3. drugi dokazi prema potrebi
-

Potpis podnosioca zahtjeva

Datum podnošenja zahtjeva

(ime i prezime)

(naziv ministarstva)

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE LICENCE ZA REVIZORA

1. OSNOVNI PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA:

Ime Ime

oca

Prezime

Prebivalište

Adresa stanovanja

Mjesto

Broj i datum izdavanja
dokaza o crnogorskom
državljanstvu / JMB

Broj i datum izdavanja
Licence ovlaštenog
inženjera

Datum rođenja

Kontakt (telefon/e-mail)

2. ZAHTJEV ZA IZDAVANJE:

Vrsta licence i djelatnost za
koju se traži izdavanje licence

3. PODACI O ZAVRŠENOM OBRAZOVANJU:

3.1. *Studijski program*

Naziv fakulteta

Adresa fakulteta

Naziv kvalifikacije

Studijski program

Glavno područje studija

Nivo kvalifikacije

Zvanično trajanje programastudija

Stečeno zvanje uz naznakustruke

Broj i datum izdavanja dokaza o visokom obrazovanju/

Broj i datum dokaza o priznavanju inostrane obrazovne isprave

3.2. *Postdiplomski studijski program – nivo kvalifikacije obrazovanja*

Naziv fakulteta

Adresa fakulteta

Naziv kvalifikacije

Studijski program

Glavno područje studija

Nivo kvalifikacije

Stečeno zvanje uz naznaku struke

Broj i datum izdavanja dokaza o završenim postdiplomskim studijama/

Broj i datum dokaza o priznavanju inostrane obrazovne isprave o završenim postdiplomskim studijama

3.3. Ostala stručna usavršavanja

Naziv obrazovne ustanove

Adresa ustanove

Naziv obrazovnog programa
/obuke/usavršavanja

Područje usavršavanja/stečene
profesionalne vještine

Naziv dodijeljene kvalifikacije

Broj i datum izdavanja dokaza o
završenom stručnom usavršavanju/

Broj i datum dokaza o priznavanju
inostrane obrazovne isprave o završenom
stručnom usavršavanju

4. TRENUTNO ZAPOSLENJE:

Tip zaposlenja

Samostalan rad

Rad kod poslodavca

Naziv poslodavca

Sjedište/Adresa

Broj upisa u CRPS

PIB

Telefon

E-mail adresa

Naziv radnog mjesta

Opis glavnih poslova i odgovornosti

Zaposlen/a

(od-do)

5. DETALJNI PODACI O RADNOM ISKUSTVU U STRUCI

(U ovoj rubrici je potrebno navesti detaljne podatke, hronološkim redom, o dosadašnjim aktivnostima u struci, kako je dato u narednim tabelama, pri tome, u rubrici "glavne aktivnosti" potrebno je konkretno navesti projekte odnosno objekte na kojima ste bili saradnik dok ste radili kod određenog poslodavca.)

Naziv poslodavca

Adresa

Broj upisa u CRPS

Funkcija (rješenje)

Period zaposlenja

Glavne aktivnosti

Naziv poslodavca

Adresa

Broj upisa u CRPS

Funkcija (rješenje)

Period zaposlenja

Glavne aktivnosti

Naziv poslodavca

Adresa

Broj upisa u CRPS

Funkcija (rješenje)

Period zaposlenja

Glavne aktivnosti

6. DOKUMENTACIJA UZ ZAHTJEV:

-
1. Dokaz o radnom iskustvu (kopija radne knjižice/ugovora u skladu sa zakonom o radu; kopija rješenja o imenovanju odgovornog projektanta, vodećeg projektanta, odgovornog vršioca revizije, vodećeg vršioca revizije, odgovornog inženjera, glavnog inženjera, nadzornog inženjera ili glavnog nadzornog inženjera na određenom projektu/objektu; potpisana izjava poslodavca)

 2. dokaz o najmanje sedam godina radnog iskustva na izradi tehničke dokumentacije i/ili građenju objekta u svojstvu ovlašćenog inženjera odnosno radno iskustvo u svojstvu odgovornog projektanta, vodećeg projektanta, odgovornog vršioca revizije, vodećeg vršioca revizije, odgovornog inženjera, glavnog inženjera, nadzornog inženjera i glavnog nadzornog inženjera (hronološki opis i popis stručnih poslova koje je podnosilac zahtjeva obavljao u svojstvu ovlašćenog inženjera ovjeren od poslodavca)

 3. drugi dokazi prema potrebi
-

Potpis odgovornog lica

Datum podnošenja zahtjeva

(naziv i sjedište pravnog lica/privrednog društva/preduzetnika)

(naziv ministarstva)

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE LICENCE ZA PROJEKTANTA I IZVOĐAČA RADOVA

1. OSNOVNI PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA:

Naziv pravnog lica/
privrednog društva/
preduzetnika

Sjedište/Adresa

Mjesto

broj upisa u CRPS

PIB

telefon

e-mail adresa

2. ZAHTJEV ZA IZDAVANJE:

Vrsta licence i djelatnost
za koju se traži izdavanje
licence

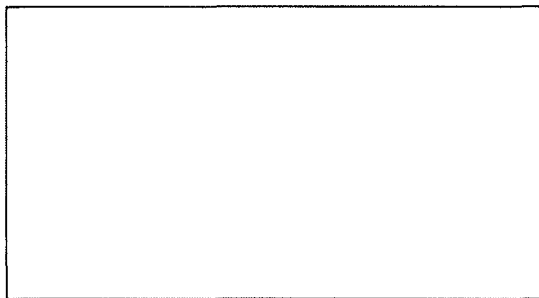
3. DOKUMENTACIJA UZ ZAHTJEV:

1. broja i datuma izdavanja Licence ovlaštenog inženjera

2. drugi dokazi prema potrebi

Potpis odgovornog lica

Datum podnošenja zahtjeva

OBRAZAC 4

(naziv i sjedište pravnog lica/privrednog društva/preduzetnika)

(naziv ministarstva)

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE LICENCE REVIDENTA I STRUČNOG NADZORA

1. OSNOVNI PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA:

Naziv
pravnog lica/
privrednog
društva/

preduzetnika
Sjedište/Adresa

Mjesto

broj upisa u CRPS

PIB

telefon

e-mail adresa

2. DOKUMENTACIJA UZ ZAHTJEV:

1. broja i datuma izdavanja licenci zaposlenih revizora iz prethodne tačke

2. drugi dokazi prema potrebi

Potpis odgovornog lica

Datum podnošenja zahtjeva

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-248/3

Podgorica, 18. februara 2021. godine

Ministar,
prof.dr. **Ratko Mitrović**, s.r.

300.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom:

I - Usvaja se ustavna žalba.

II - Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i pravo svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih presuda Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine.

III - Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima preduzeća "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, Cetinjski put bb isplati naknadu u neoporezivom iznosu od 2.000,00€ (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV - Nalaže se Privrednom sudu u Podgorici:

- da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, a u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno presudama Osnovnog suda u Podgorici, P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine, sve na ime materijalne štete zbog povrede prava svojine (imovine) iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju,

- da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca,

- da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj s preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, te o datumu i načinu njihove isplate.

V – Ustavni sud će ovaj ustavnosudski postupak nastaviti nakon završenog stečajnog postupka, i dobijanja izvještaja iz tačke IV alineje 3 ove izreke ukoliko nadležni organi iz tačke IV izreke ove odluke ne izvrše svoje obaveze.

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Budimir Šćepanović i sudije - Milorad Gogić, Dragoljub Drašković, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić i Mevlida Muratović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, člana 48. tačka 3, člana 52. i člana 76. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 11/15), na sjednici od 28. januara 2021. godine, većinom glasova, donio je

ODLUKU

I - Usvaja se ustavna žalba.

II - Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i pravo svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih presuda Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine.

III - Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima preduzeća "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, Cetinjski put bb isplati naknadu u neoporezivom iznosu od 2.000,00€ (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od šest (6) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV - Nalaže se Privrednom sudu u Podgorici:

- da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, a u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno presudama Osnovnog suda u Podgorici, P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine, sve na ime materijalne štete zbog povrede prava svojine (imovine) iz člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju,

- da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca,

- da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj s preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, te o datumu i načinu njihove isplate.

V – Ustavni sud će ovaj ustavnosudski postupak nastaviti nakon završenog stečajnog postupka, i dobijanja izvještaja iz tačke IV alineje 3 ove izreke ukoliko nadležni organi iz tačke IV izreke ove odluke ne izvrše svoje obaveze.

VI - Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

O b r a z l o ž e n j e

I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu podnijelo je ukupno 176 podnosilaca – fizičkih lica, koje u ovom ustavno-sudskom postupku zastupa advokat Veselin Raspopović, iz Podgorice. Imena i lični podaci podnosilaca ustavne žalbe navedeni su u prilogu i sačinjavaju sastavni dio ove odluke. Ustavna žalba podnesena je zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih presuda Osnovnog suda u Podgorici, P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br.2630/04, od 21. decembra 2005. godine, radi naplate novčanog potraživanja od tuženog dužnika preduzeća "Radoje Dakić" AD iz Podgorice. Na osnovu navedenih sudskih odluka, kao izvršnih isprava, Osnovni sud u Podgorici donio je rješenja o izvršenju, I.br. 1101/06, od 27. aprila 2006. godine i I.br. 1133/06, od 12. marta 2007. godine, a podnosioci žalbe su postali izvršni povjerioci na nepokretnostima dužnika.

1.1. Budući da do dana podnošenja ustavne žalbe navedene odluke nijesu izvršene, podnosioci smatraju da je došlo do povrede prava iz odredaba čl. 32. i 58. Ustava, te odredaba člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju.

2. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, ustavna žalba može se podnijeti protiv pojedinačnog akta, radnje ili nepostupanja državnog organa (...), ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. U stavu 2 istog člana, propisano je da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene

pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa (...) ili drugog subjekta koji vrši javna ovlaštenja.

2.1. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajamčeno pravo ili sloboda.

II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. U sprovedenom postupku, uvidom u spis predmeta i drugu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sledeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavno-sudskom predmetu:

3.1. Preduzeće "Radoje Dakić" iz Podgorice, Cetinjski put bb, (mat.br.02014092) je akcionarsko društvo koje se sastoji od državnog kapitala. Država Crna Gora je većinski vlasnik kapitala "Radoje Dakić" AD Podgorica od 50.579%, koja struktura državnog kapitala je sljedeća: Država sa učešćem 11,9680%, Fond za razvoj Crne Gore sa učešćem od 0,0001%, Fond penzijsko-invalidskog osiguranja, sa učešćem od 14,9379%, Vlada Crne Gore sa učešćem od 18.6943%, Zavod za zapošljavanje Crne Gore sa učešćem od 4,9793%.

3.2. Pravosnažnom i izvršnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br, 14472/02, od 28. novembra 2005. godine, utvrđena je obaveza tuženog (AD "Radoje Dakić" Podgorica) da podnosiocima ustavne žalbe na ime neisplaćene zarade za period od 1. januara 1997. godine do 31. decembra 2003. godine isplati ukupan iznos od 4.812.602,00€ na ime glavnog duga, odnosno svakom pojedinačne iznose koji su navedeni u presudi, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 28. novembra 2005. godine pa do isplate kao i iznos od 48.487,50€ na ime parničnih troškova. Takođe pravosnažnom i izvršnom presudom Osnovnog suda u Podgorici P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine utvrđena je obaveza istog dužnika da podnosiocima ustavne žalbe na ime neisplaćene zimmice i regresa isplati ukupan iznos od 303.000,00€ odnosno svakom pojedinačno iznose od po 1.500€ sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21. decembra 2005. godine pa do konačne isplate, kao i iznos od 64.706,25€ na ime parničnih troškova.

3.3. Osnovni sud u Podgorici je, 27. aprila 2006. godine, donio rješenje o izvršenju, l.br. 1101/06, kojim je na osnovu izvršne isprave – sudske presude P.br.14472/02, a po predlogu izvršnih povjerilaca (podnosilaca), radi naplate glavnog duga i dosuđenih parničnih troškova sa odgovarajućom kamatom kao i troškova izvršenja, odredio izvršenje na nepokretnostima izvršnog dužnika (AD "Radoje Dakić" Podgorica) upisane u listi nepokretnosti br. 184 i br. 4346 KO Podgorica I na: PJ Podgorica na: (...) upisom ovog rješenja kod Uprave za nekretnine, utvrđenjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca do visine potraživanja iz iznosa dobijenog prodajom. Istim rješenjem je naloženo Upravi za nekretnine RCG - PJ Podgorica da evidentira ovu odluku u javnu knjigu.

3.3.1. Takođe je Osnovni sud u Podgorici, dana 12. marta 2007. godine, donio rješenje o izvršenju, l.br. 1133/06, kojim je na osnovu izvršne isprave – sudske presude P.br. 2630/04, a po predlogu izvršnih povjerilaca (podnosilaca), radi naplate glavnog duga i dosuđenih parničnih troškova sa odgovarajućom kamatom kao i troškova izvršenja, odredio izvršenje na nepokretnosti izvršnog dužnika "Radoja Dakića" AD Podgorica, na dijelu kat. parcele br. 1503/1 – upisano u Listu nepokretnosti br. 4346 KO Podgorica I na: (...) upisom ovog rješenja kod Uprave za nekretnine, utvrđivanjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca do visine potraživanja iz iznosa dobijenog prodajom. Istim rješenjem je naloženo Upravi za nekretnine RCG - PJ Podgorica da evidentira ovu odluku u javnu knjigu.

4. Osnovni sud u Podgorici je 17. septembra 2010. godine, donio zaključak kojim u skladu sa odredbom člana 148. ZIP-a, izvršni povjerilac pristupa već započetom izvršnom postupku, koji se vodi pred ovim sudom pod poslovnom oznakom I.br.875/06.

4.1. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici I.br.875/06 od 29. septembra 2008. godine utvrđeno je da na dan procjene, tržišna vrijednost nekretnina koje su predmet izvršenja iznosi 52.923.342,76€.

5. Po predstavci br. 19580/06 od 4. maja 2006. godine Borislava Mijanovića, Evropski sud za ljudska prava donio je 17. septembra 2013. godine presudu Mijanović protiv Crne Gore (konačna 17. decembra 2013. godine), koja je za sada prva i jedina presuda Evropskog suda vezana za potraživanja od tuženika/izvršnog dužnika "Radoje Dakić", ali koja nije istovrsna predmetima koje Ustavni sud razmatra u ovom ustavno sudskom postupku. Predmet Mijanović odnosio se na potraživanje naknade radi ostvarivanja prava po osnovu intelektualne svojine, odnosno prava po osnovu inovacije, a ne na zahtjev za naknadu neisplaćenih zarada, zimmice i regresa, koje je predmet ustavne žalbe. Međutim, s aspekta zaštite ustavnih i konvencijskih prava, problem je isti (neizvršenje pravosnažne i izvršne odluke suda).

5.1. Evropski sud je u predmetu Mijanović utvrdio sljedeće činjenice: dana 24. septembra 2003. godine Osnovni sud u Podgorici presudio je u korist podnosioca predstavke i naložio tuženiku/izvršnom dužniku "Radoje Dakić" AD Podgorica da plati 159.879,33€ i zakonske kamate, te 6.216,26€ za pravne troškove. Dana 6. jula 2004. godine Viši sud u Podgorici potvrdio je ovu presudu, a dana 27. decembra 2005. godine Vrhovni sud odbacio je zahtjev za reviziju koji je predao izvršni dužnik. Dana 24. septembra 2004. godine na zahtjev podnosioca predstavke, Osnovni sud u Podgorici izdao je rješenje o izvršenju putem prenosa sredstava na račun u banci. Dana 4. maja 2009. godine podnosilac predstavke predao je novi zahtjev za izvršenje, po članu 30. Zakona o izvršenju, u kome je predložio da predmetna presuda bude izvršena prodajom nepokretne imovine dužnika. 15 jula 2009. godine doneseno je rješenje o izvršenju. U spisima nema dokaza da su domaći organi napravili bilo kakav pokušaj da izvrše ovo rješenje. Podnosilac predstavke žalio se na neizvršenje presude koja je donesena u njegovu korist i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time počinjena.

5.2. Evropski sud je u tom slučaju utvrdio povredu prava iz odredaba člana 6. stav 1. i člana 1. Protokola broj 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima, koja se povreda odnosi na pozitivnu obavezu države da preduzme sve neophodne mjere kako bi se izvršila pravosnažana i izvršna sudska presuda, kao i na pravo podnosioca na nesmetano (mirno) uživanje njegove imovine (nakon smrti podnosioca, to se pravo prenijelo na njegovu naslednicu).

5.3. Evropski sud je u presudi ponovio "da je najprikladniji oblik zadovoljenja za povredu člana 6. obezbijediti da se podnosioci predstavke dovedu što je moguće više u položaj u kojem bi bili da nijesu zanemareni uslovi propisani članom 6. Konvencije. Sud nalazi da se taj princip odnosi i na ovaj predmet, s obzirom na to da je utvrđena povreda. Stoga Sud smatra da Vlada treba da plati podnositeljki predstavke, na ime materijalne štete, ono što su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonske kamate i pravne troškove koji su u toj presudi navedeni (v.mutatis matandis, Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine, br. 337/04, 36022/04 I 45219/04, stavovi 31-32, 18. decembar 2007. godine).

6. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici, I.br.875/06, od 20. marta 2015. godine izvršeno je namirenje troškova izvršnog postupka u iznosu od 622.500,00 € dobijenog prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika "Radoje Dakić" AD Podgorica iz lista nepokretnosti br. 4339 KO Podgorica I-kat. parcele br.1503/12, zgrade br.1, poslovne zgrade u privredi, površine 19151m², obračunatih zaključno sa danom 24. novembra 2014. godine.

7. Evropski sud je donio 24. januara 2017. godine ispravljenu odluku po predstavki br. 14561/08 Miličko Šćepović protiv Crne Gore i 2 druge predstavke, kojom je obuhvaćeno ukupno 7 podnosilaca predstavki, od toga 5 podnosilaca u predstavki br. 15577/10 od 9. marta

2010. godine, i to: Dragomir Bulatović (rođen 19. septembra 1946. godine), Veselin Rešetar (rođen 25. februara 1944. godine), Dejan Šabeljić (rođen 30. maja 1962. godine), Miodrag Lekić (rođen 30. maja 1950. godine) i Rajko Bulatović (rođen 15. decembra 1958. godine).

7.1. U toj ispravljenoj odluci Evropski sud je utvrdio da je u period između 18. marta i 14. juna 2016. godine primio izjave o mirnom rješavanju koje su potpisale Vlada Crne Gore i podnosioci predstavki, a prema kojima podnosioci predstavki izražavaju svoju saglasnost da se odriču bilo kakvih daljih potraživanja prema Crnoj Gori u pogledu činjenica koje su dovele do tih predstavki protiv obaveze Vlade da svakom podnosiocu isplati iznos od 2,000€ (dvije hiljade eura) koji će biti oslobođen od poreza, čime se pokrivaju nematerijalna šteta, kao i troškovi i izdaci. Strane su se dalje saglasile da će Vlada, u toku datog perioda od tri mjeseca, iz svojih sredstava platiti iznose koji su dodijeljeni kroz odluke domaćih sudova, osim bilo kog iznosa koji je na osnovu datih odluka već uplaćen, a uvećan za troškove izvršnih postupaka koji se vode u zemlji. Date uplate činiće konačnu odluku u slučajevima koji se vode pred Evropskim sudom.

7.2. Po osnovu navedenog poravnanja Država Crna Gora je isplatila Bulatović Dragomiru 45.983,47€, Rešetar Veselinu 48.999,30€, Šabeljić Dejanu 38.851,64€, Lekić Miodragu 50.084,08€ i Bulatović Rajku 43.325,38€.

8. Privredni sud Crne Gore je rješenjem St.br.490/16 od 19. decembra 2016. godine, na predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore, otvorio stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD "Radoje Dakić" Podgorica, Cetinski put bb (mat.br.02014092).

8.1. U izreci tog rješenja je određeno: da se usvaja predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore podnijet sudu 22. novembra 2016. godine i otvara 19. decembra 2016. godine stečajni postupak (stav I); da se za stečajne upravnike sa jednakim ovlašćenjima imenuju Ranko Radinović iz Podgorice i Mladen Marković iz Podgorice (stav II); da se povjerioci pozivaju da u roku od 30 dana od dana objavljivanja Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja (stav III); da se dužnici pozivaju da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi (stav IV); da će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine sa početkom u 11,00h, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine u 11,00h u Privrednom sud Crne Gore, kancelarija br.2 (stav V); da će se rješenje objaviti na oglasnoj tabli suda 19. decembra 2016. godine (stav VI).

8.2. U obrazloženju tog rješenja je, pored ostalog, navedeno: da je povjerilac Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore 22. novembra 2016. godine, podnijela sudu predlog, kojim je tražio otvaranje stečaja nad privrednim društvom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica zbog nemogućnosti predlagača kao povjerioca da naplati svoje potraživanje, usled prezaduženosti dužnika. Povjerilac je u svom predlogu naveo da prema službenim podacima i obračunu poreskih obaveza, stečajni dužnik ima dospjeli, a neplaćeni dug po osnovu utvrđenih poreskih obaveza prema predlagaču, u ukupnom iznosu od 10.862.854,84 eura, kao i to da je prema podacima Centralne banke Crne Gore, račun poreskog obveznika u blokadi za 7.175.430,92 eura u periodu od 5.774 dana neprekidno.

8.3. Privredni sud Crne Gore je cijeneći pribavljene dokaze, navode iz podnijetog predloga i navode dužnika i povjerilaca, izvještaj privremenog stečajnog upravnika, našao da je predlog osnovan, i da su ispunjeni zakonski uslovi za otvaranje stečajnog postupka. Za Sud je nesporno da je predlagač podnijetim pisanim predlogom i dokazima uz predlog dokazao činjenicu da ima potraživanja, na osnovu poreskog duga, kao i da prinudna naplata po osnovu poreskog duga do danas nije mogla biti ni započeta, a samim tim ni realizovana, usljed višegodišnje blokade računa stečajnog dužnika, što se zaključuje iz izvještaja privremenog stečajnog upravnika i dokaza provedenih u postupku. Sud je kod prethodno navedenog nesporno utvrdio da je stečajni dužnik u stanju insolventnosti nesposoban da izmiruje svoje obaveze, da su mu poslovni računi u neprekidnoj blokadi duže od 15 godina, da se povjerilac

nesumnjivo ne može naplatiti u postupku prinudnog izvršenja, te da su ispunjeni stečajni razlozi iz člana 12. stav 3. tač. 1. i 2. i člana 13. Zakona o stečaju za otvaranje stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom.

9. Rješenjem Apelacionog suda Crne Gore, Pž.br.599/17, od 6. juna 2017. godine potvrđeno je rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br. 490/16 od 19. decembra 2016. godine o otvaranju stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica.

10. Rješenjem Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16 od 4. jula 2017. godine proglašeno je bankrotstvo nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica budući da nije podnijeta izjava od strane stečajnog dužnika o namjeri da izvrši reorganizaciju.

11. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore po pritužbi NVO "Udruženje manjinskih akcionara AD "Radoje Dakić", nakon završenog ispitnog postupka, dao je mišljenje broj 01-258-17, od 4. decembra 2017. godine. U njemu je, pored ostalog, navedeno: da je na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, navoda iz pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije Zaštitnik utvrdio da je pritužba podnosioca osnovana; da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine, tužiocima priznato pravo potraživanja u ukupnom iznosu od 7.784,182,00 eura, da u izvršnom sudskom postupku - predmetu, I.br. 875/06, od 14. aprila 2006. godine, kao ni kasnijem - stečajnom postupku - predmetu, St.br. 490, od 8. decembra 2016. godine, povjerioci nijesu naplatili svoje potraživanje. Zaštitnik podsjeća da je povodom prijateljskog poravnjenja koje je Država Crna Gora zaključila, po istom osnovu - meritumu - pravosnažnoj presudi P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine (I.br.875/06, od 13. juna 2008. godine), Evropski sud za ljudska prava prethodno ocijenio kao dobro ustanovljenu praksu i predmet označio kao WECL (well-established case-law); da WECL predmeti predstavljaju grupu predmeta, gdje je Sud u svojim ranijim odlukama zauzeo čvrste stavove i stvorio praksu u konkretnom pogledu, pa je i u ovoj grupi predmeta naveo da su pitanja, koja se navode u predstavci već obrađena (Mijanović protiv Crne Gore predstavka broj 19580/06, od 17. septembra 2013. godine i Kačapor i ostali protiv Srbije broj 2269/06, 3041/06, 3043/06, 3045/06, 3045/06, od 15. januara 2008. godine). Zaštitnik je, u konačnom, preporučio Privrednom sudu Crne Gore da u daljem toku stečajnog postupka, u skladu sa rješenjem suda, St.490/16, od 8. decembra 2016. godine, stečajni organi preduzmu sve neophodne mjere kako bi se stečajni postupak blagovremeno okončao i obezbijedilo namirenje potraživanja radnika AD "Radoje Dakić" po pravosnažnim presudama i Vladi Crne Gore da imajući u vidu praksu Evropskog suda za ljudska prava, po pitanju obaveze države u ovim sporovima, preduzme mjere i aktivnosti u cilju izvršenja pravosnažnih odluka iz predmetnih sudskih sporova radnika AD "Radoje Dakić" i da su Privredni sud i Vlada Crne Gore dužni da u roku od 90 dana, od dana prijema ovog mišljenja dostave izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

12. Prema dostupnim podacima, novi oglas za prodaju nepokretnosti stečajnog dužnika u Podgorici i Beogradu po ukupnoj početnoj cijeni od 38,23 miliona eura objavljen je u februaru 2019. godine.

III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIONSKIE ODREDBE

13. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su slijedeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

“Član 9.

Potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvatarena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjog zakonodavstva.

Član 32.

Svako ima pravo: na ... suđenje u razumnom roku pred... sudom.

Član 58.

Jemči se pravo svojine.

Niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu“.

Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 6. stav 1.

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona”.

Člana 1. Protokola br. 1. uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni”.

IV MJERODAVNO PRAVO

Zakon o izvršnom postupku (“Službeni list Republike Crne Gore”, br.23/04):

“Član 144.

Izvršenje na nepokretnosti sprovodi se upisom rješenje o izvršenju u javnu knjigu, utvrđenjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca iz iznosa dobijenog prodajom.”

Zakon o izvršenju i obezbjeđenju (“Službeni list Crne Gore”, br. 36/11):

Ovaj zakon stupio je na snagu 25. septembra 2011. godine i time je ukinut Zakon o izvršnom postupku u skladu sa tim Zakonom. Članovi 6. stav 1. i 14. ovog Zakona odgovaraju u materiji, članovima 4. stav 1. i 14. Zakona o izvršnom postupku iz 2004. godine. U članovima 154-201 navedeni su detalji o izvršenju u odnosu na nepokretnost izvršnog dužnika.

Zakon o stečaju (“Službeni list Crne Gore”, br.1/11):

“Član 8. stav 1.

Stečajni postupak je hitan.

Zakon o Ustavnom sud Crne Gore (“Službeni list Crne Gore”, br.11/15):

“Član 3.

Svako je dužan da poštuje odluke Ustavnog suda.

Stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući su za sve državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i druge subjekte koji vrše jvne ovlašćenja.

Član 51. stav 2.

U “Služnemo listu Crne Gore” može se objaviti odluka po ustavnoj žalbi, odnosno žalbi, kao i rješenje koje je od značaja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti. O objavljivanju ovih odluka, odnosno rješenje odlučuje vijeće, odnos Ustavni sud na predlog sudije izvjestioca.

Član 52.

Držabni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javne ovlaštenja dužni su da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kada je to potrebno, obezbeđuje Vlada Crne Gore.

Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši.

Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stav 2. ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Član 76. stav 3.

U slučaju kad je povreda učinjena radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlaštenja, odlukom kojom se usvaja ustavna žalba Ustavni sud zabranice dalje vršenje radnje odnosno naložice donošenje akta ili preduzimanje druge odgovarajuće mjere ili radnje kojom se ispravljaju već nastale odnosno otklanjaju buduće štetne posljedice utvrđene povrede ljudskog prava ili slobode zajemčenih Ustavom.”

V OCJENA USTAVNOG SUDA

14. Podnosioci u ustavnoj žalbi ukazuju da pravosnažne i izvršne odluke Osnovnog suda u Podgorici, P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine, do dana podnošenja ustavne žalbe nijesu izvršene, odnosno da oni nijesu uspjeli da namire svoja potraživanja. Smatraju da su, neizvršavanjem sudskih odluka domaćeg suda za period od preko 13 godina, onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine, ukazujući da je nad dužnikom AD “Radoje Dakić”, rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak.

14.1. Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom, Ustavni sud je razmatrao ustavnu žalbu, sa aspekta odredaba čl. 32. i čl. 58. Ustava i člana 6. stava 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.

14.2. Ustavni sud podsjeća na svoju dosadašnju praksu, podudarnu sa praksom Evropskog suda za Ljudska prava, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom pravičnog suđenja u smislu odredbe člana 32. Ustava. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Ustavni sud podsjeća na stavove prema kojima i ako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti tako da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 32. Ustava (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). Nadalje, u kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06).

14.3. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju “dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države”, država nema mogućnost da se pozove na nedostatak vlastitih sredstava ili na nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114).

15. U nastavku se citiraju relevantna načela i stavovi Evropskog suda izgrađena u njegovoj sudskoj praksi.

Evropski sud u predmetu R. Kačapor i drugi protiv Srbije (predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od 15. januara 2008. godine) ukazuje na sljedeća relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud doneo, mora smatrati sastavnim delom 'suđenja' prema članu 6 (videti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-11, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne sme biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6. stav 1. Konvencije (videti Immobiliere Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbedi delotvorno učešće njenog celog aparata (videti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je reč."

Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (predstavka br. 19580/06) od 17. septembra 2013. godine dao ocjenu:

"81. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neoperativne na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske presude ne može se spriječiti, učiniti nevažećim ili neopravdano odložiti (v. između ostalog, Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u naročitim okolnostima, ono ne može, međutim, biti takvo da se naruši suština prava koje se štiti po članu 6 stav 1 Konvencije (v. presudu u predmetu Immobiliere Saffi protiv Italije [GC], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). Iako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. mutatis mutandis, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke

predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola br. 1."

Evropski sud je u predmetu Crnišanin i drugi protiv Srbije (predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupi od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda *ratione temporis*). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije, (b) u pogledu treće podnositeljke predstavke

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi Preduzeće EVT protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54) niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6 stav 1 Konvencije."

U predmetu Jovičić i drugi protiv Srbije (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 u 75689/11), Evropski sud je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud doneo mora smatrati sastavnim delom 'suđenja' za potrebe člana 6. (videti *Hornsby protiv Grčke*, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izveštaji o presudama i odlukama 1997-11). Iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne sme biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti *Burdov protiv Rusije*, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i *Teteriny protiv Rusije*, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnosilac predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja mešanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura delotvorno učešće svog celog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, *Pini i drugi protiv Rumunije*, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V *Hornsby*, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donetih protiv države ili lica koja ne uživaju 'dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države', država nema mogućnost da se pozove na nedostatak sopstvenih sredstava ili na nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem

tekstu, stav 114). Štaviše, "činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija ... država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahteve, koji se podrazumevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, 'da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke' (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto)."

Evropski sud je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (predstavka br. 33509/04) od 15. januara 2009. godine naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6 bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom 'sudeња' u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-11). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-111). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31, 15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. november 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlander protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6 Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati 'imovinom' u smislu odredbi člana 1 Protokola br. 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1 Protokola br. 1."

16. Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud utvrđuje da se u ovom ustavno-sudskom postupku radi o slučaju neizvršenja pravosnažnih i izvršnih odluka Osnovnog suda u Podgorici. Budući da je stečajni dužnik akcionarsko društvo koje se sastoji od državnog kapitala, Ustavni sud dalje utvrđuje da se država ne može osloboditi odgovornosti ni za propuste i nečinjenja koji su doveli do neizvršenja sudske odluke, ni za dugovanja koja stečajni dužnik ima prema podnosiocima

ustavne žalbe. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja odluke suda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi i dužna je da preduzme sve neophodne korake da se izvrše pravosnažne odluke suda, u konkretnom slučaju - presuda Osnovnog suda u Podgorici, P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br.2630/04, od 21. decembra 2005. godine, ako treba i učešćem cijelog državnog aparata.

A. NAVODNA POVREDA ČLANA 32. USTAVA I ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE

17. Podnosioci u ustavnoj žalbi prvo prigovaraju da pravosnažne presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br. 2630/04, od 21. decembra 2005. godine, nijesu izvršene. Prigovaraju i tome da je nad dužnikom otvoren stečajni postupak rješanjem Privrednog suda Crne Gore St.br. 490/16 od 19. decembra 2016. godine, ali da je "na samom početku i do podnošenja ustavne žalbe nijesu preduzete radnje u cilju prodaje i namirenja".

18. Ustavni sud prvo napominje da se u ovom slučaju period neizvršenja sudske presude ne može ograničiti samo na fazu izvršenja. Taj period obuhvata i kasniji stečajni postupak koji je u toku. Shodno tome, treba konstatovati da je period naplate duga podnosiocima ustavne žalbe započeo 2006. godine, a traje i na dan donošenja ove odluke, to je skoro četrnaest godina.

18.1. Ustavni sud u tom smislu mora ispitati da li je period od četrnaest godina u posebnim okolnostima ovog slučaja takav da se može tvrditi kako je došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažne i izvršne presude izvrše bez nepotrebnog odugovlačenja, odnosno da preduzme sve neophodne mjere kako bi se te odluke izvršile.

19. Prvo treba konstatovati da svi izvršni postupci po samoj svojoj prirodi treba da se rješavaju brzo. Međutim, izvršni postupak u kojem je izvršni dužnik bilo preduzeće "Radoje Dakić" AD iz Podgorice, u početnom periodu bio je nešto složeniji, jer je žiro račun izvršnog dužnika bio blokiran, pa se u sudskom postupku morao naknadno utvrditi drugačiji način izvršenja odluka suda, što je sve trajalo do septembra 2008. godine, kada je utvrđena tržišna vrijednost nepokretnosti koje su predmet izvršenja.

19.1. Ustavni sud ocjenjuje spornim period od aprila 2010. godine do decembra 2016. godine kada nijesu zabilježene nikakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da je država u tom vremenu nastojala da se sudska presuda izvrši. U tom su periodu zabilježene samo aktivnosti punomoćnika podnosilaca ustavne žalbe koji se zbog nenamirenja potraživanja obraćao nekoliko puta dopisima predsjednicima Vlade Crne Gore i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Štaviše, prva aktivnost države (suda) nakon tog višegodišnjeg perioda neaktivnosti nije bila usmjerena namirenju duga koji su potraživali podnosioci ustavne žalbe, već namirenju troškova izvršnog postupka.

19.2. Nedostatak bilo kakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da država nastoji da se sudska presuda izvrši trajale su, dakle, sve do otvaranja stečajnog postupka nad izvršnim, sada stečajnim dužnikom u decembru 2016. godine. Nakon otvaranja stečajnog postupka, bilježe se prve konkretne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za namirenje potraživanja podnosiocima ustavne žalbe. U stečajnom postupku potrebne radnje provode se bez većih ili neopravdanih zastoja. Očigledno je nastojanje da se stečajni postupak djelotvorno sprovede.

19.3. Ustavni sud u tom smislu odbacuje kao očigledno neosnovane sve prigovore da je stečajni postupak otvoren s navodnom namjerom da se onemogućí naplata potraživanja podnosilaca ustavne žalbe. Poziva se na rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16 o otvaranju stečajnog postupka, u kojem je izričito utvrđeno da su neosnovani "navodi punomoćnika povjerioca da predlagáč podnošenjem predloga ima namjeru da onemogućí naplatu potraživanja 1742 fizička lica (ranije radnike izvršnog dužnika) kao izvršnih povjerilaca, te da izloži prodaji imovinu sada izvršnog dužnika koja može biti prodana u stečajnom postupku za manju cijenu u odnosu na prodaju u izvršnom postupku imajući u vidu pravila prodaje nepokretnosti u stečajnom postupku. Naime, stečajni postupak se otvara i vodi

upravo u interesu stečajnih povjerilaca, radi ostvarivanja najveće moguće vrijednosti imovine stečajnog dužnika i najvećeg mogućeg stepena namirenja povjerilaca tako da su interesi povjerilaca u stečajnom postupku potpuno zaštićeni. Takođe, prodaja imovine u stečaju ne može biti nepovoljnija u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, jer cijenu na tržištu ne determiniše postupak u kojem se sprovodi prodaja, već ponuda i potražnja. Nasuprot tvrdnjama punomoćnika povjerilaca, ovaj sud je mišljenja, a što je i cilj otvaranja stečajnog postupka, da se upravo kroz stečajni postupak može doći do najvećeg mogućeg stepena namirenja svih povjerilaca. U vezi navoda koji se odnose na stanove koji se vode kao imovina stečajnog dužnika a koji su po navodima punomoćnika povjerioca podijeljeni radnicima to su pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati u stečajnom postupku, a u najboljem interesu svih učesnika postupka." Citirano sudsko utvrđenje Ustavni sud ocjenjuje relevantnim i uvjerljivim.

20. U skladu sa prethodnim utvrđenjima, Ustavni sud ocjenjuje da je u okolnostima konkretnog slučaja došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažne i izvršne presude Osnovnog suda u Podgorici izvrše bez nepotrebnog odugovlačenja. To je odugovlačenje uzrokovano periodom potpune neaktivnosti države koji je trajao šest (6) godina, od septembra 2010. do decembra 2016. godine.

21. S obzirom na navedeno, Ustavni sud nalazi da je u okolnostima ovog slučaja došlo do povrede odredaba člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije.

B. NAVODNA POVREDA ČLANA 58. USTAVA I ČLANA 1. PROTOKOLA 1 UZ KONVENCIJU

22. Podnosioci ustavne žalbe dalje su prigovorili da su im zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih presuda Osnovnog suda u Podgorici P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br.2630/04, od 21. decembra 2005. godine, povrijeđena imovinska prava propisana odredbama člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju, jer su onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine.

23. Ustavni sud ponavlja da to što država nije obezbijedila djelotvorno izvršenje, bez neopravdanih zastoja i nepotrebnih odugovlačenja, pravosnažnih i izvršnih odluka suda koje su donesene u korist podnosilaca ustavne žalbe predstavlja zadiranje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, zajamčeno članom 58. Ustava i prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola br.1 uz Konvenciju.

24. Iz razloga koji su doveli do povrede člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, a koji su prethodno obrazloženi, Ustavni sud smatra da navedeno zadiranje države u imovinska prava podnosilaca ustavne žalbe nije bilo opravdano.

25. Na osnovu izloženog, Ustavni sud utvrđuje, da je podnosiocima ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo svojine (imovine) iz člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju.

C. NAČIN IZVRŠENJA ODLUKE

26. Prema odredbama člana 52. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. U skladu sa tom zakonskom odredbom Ustavni sud je u izreci ove odluke odredio kako slijedi:

1) Ministarstvo finansija Crne Gore dužno je, da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice, Cetinjski put bb (mat.br.02014092) isplati naknadu u neoporezivom iznosu od 2.000,00€ (dvije hiljade eura) na ime nematerijalne štete zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore". Uz zahtjev za isplatu naknade mora biti priložena fotokopija javne isprave kojom se nesporno dokazuje identitet podnosilaca zahtjeva, ovdje podnosilaca ustavne žalbe.

Neoporeziva naknada, određena u tački III. izreke ove odluke, isplaćuje se na ime nematerijalne štete koju su pretrpjeli podnosioci ustavne žalbe zbog povrede prava iz člana

32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije do koje je došlo zbog kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažne i izvršne odluke izvrše bez nepotrebnog odugovlačenja, kao i na ime troškova koje su podnosioci ustavne žalbe imali zbog provođenja sudskih postupaka sa tim u vezi, uključujući postupak pred Ustavnim sudom.

2) Privredni sud u Podgorici dužan je, da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno sudskim odlukama Osnovnog suda u Podgorici P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br.2630/04, od 21. decembra 2005. godine.

Iznos dosuđenih sredstava određuje se na ime materijalne štete koju su pretrpjeli podnosioci ustavne žalbe zbog povrede njihovog prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju.

Privredni sud u Podgorici dužan je da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju iz Podgorice koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca u tom stečajnom postupku.

Privredni sud u Podgorici dužan je nakon, što se završi stečajni postupak da dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj s preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu, sve u okviru onoga što im je dosuđeno presudama Osnovnog suda u Podgorici. U pisanom izvještaju Privredni sud u Podgorici dužan je navesti i precizne podatke o datumu i načinu isplate sredstava svakom pojedinom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu.

3) Podnosiocima ustavne žalbe koji će nakon završetka stečajnog postupka i dalje potraživati nepodmireni dio potraživanja iz odluke, dužni su da o tome pismeno obavijeste Ustavni sud u roku od 60 dana od dana završetka stečajnog postupka.

27. Ustavni sud ovom odlukom ne završava ovaj ustavno sudski postupak. Ovaj ustavnosudski postupak se privremeno prekida do dobijanja izvještaja Privrednog suda u Podgorici o konačnom ishodu namirenja podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku.

28. Ustavni sud nastaviće ovaj ustavnosudski postupak ako utvrdi da nakon provedenog stečajnog postupka podnosiocima ustavne žalbe nijesu u potpunosti nadoknađeni iznosi dosuđeni, presudama Osnovnog suda u Podgorici P.br.14472/02, od 28. novembra 2005. godine i P.br.2630/04, od 21. decembra 2005. godine.

29. Na osnovu iznijetih razloga, Ustavni sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

30. Odluka o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbi člana 151. stav 2. Ustava i odredbi člana 51. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-III br. 1646/19

Podgorica, 28. januar 2021. godine

Predsjednik,
Budimir Šćepanović, s.r.

301.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se:

I USVAJA SE ustavna žalba

II - Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka – sudskih poravnanja zaključenih pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine (ispravljenog rješenjem Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1785/11, od 18.oktobra 2011.godine) i P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine i presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.2184/15, od 22.aprila 2016.godine.

III - Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb, isplati naknadu u neoporezivom iznosu od 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV - Nalaže se Privrednom sudu Crne Gore da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno navedenim sudskim odlukama Osnovnog suda u Podgorici iz stava II izreke ove odluke, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima te o datumu i načinu njihove isplate.

Ustavni sud Crne Gore u sastavu: predsjednik Budimir Šćepanović i sudije - Milorad Gogić, Dragoljub Drašković, Miodrag Iličković, Desanka Lopičić i Mevlida Muratović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 3. i člana 76. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, broj 11/15.), na sjednici od 28. januara 2021. godine, većinom glasova, donio je

ODLUKU

I USVAJA SE ustavna žalba

II - Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka – sudskih poravnanja zaključenih pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine (ispravljenog rješenjem Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1785/11, od 18.oktobra 2011.godine) i P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine i presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.2184/15, od 22.aprila 2016.godine.

III - Nalaže se Vladi Crne Gore - Ministarstvu finansija da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb, isplati naknadu u neoporezivom iznosu od 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava iz odredaba člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1.

Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i troškova u vezi provedenih postupaka, u roku od 6 (šest) mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu Crne Gore".

IV - Nalaže se Privrednom sudu Crne Gore da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjericima, obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno navedenim sudskim odlukama Osnovnog suda u Podgorici iz stava II izreke ove odluke, da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosioca ustavne žalbe – stečajnih povjericila i da nakon završenog stečajnog postupka dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjericima te o datumu i načinu njihove isplate.

V - Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

O b r a z l o ž e n j e

1. Blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu podnijelo je ukupno 40 podnosilaca – fizičkih lica, koje u ovom ustavno-sudskom postupku zastupa Cvetko Radičković, iz Podgorice. Lični podaci podnosioca su navedeni u prilogu i čine sastavni dio ove odluke. Ustavna žalba podnesena je zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka - sudskih poravnanja zaključenih pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine (ispravljenog rješenjem Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1785/11, od 18. oktobra 2011. godine) i P.br. 3896/11, od 14. decembra 2011. godine i presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 2184/15, od 22. aprila 2016. godine i presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.2184/15, od 22.aprila 2016.godine. Na osnovu navedenih sudskih poravnanja, kao izvršnih isprava, Osnovni sud u Podgorici donio je rješenja o izvršenju I.br.6461/11, od 25.oktobra 2011.godine i I.br.8021/11, od 27.decembra 2011.godine, dok u pogledu navedene presude Osnovnog suda u Podgorici, prema dostavljenim podacima punomoćnika podnosioca, nema podataka da je pokrenut izvršni postupak, već samo da je ova presuda navedena u prijavi potraživanja Privrednom sudu Crne Gore.

1.1. Budući da do dana podnošenja ustavne žalbe navedene odluke nijesu izvršene, podnosioci smatraju da je došlo do povrede prava iz odredaba čl. 32. i čl.58. Ustava Crne Gore, člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

2. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore,ustavna žalba može se podnijeti protiv pojedinačnog akta, radnje ili nepostupanja državnog organa (...), ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja. U stavu 2 istog člana, propisano je da se ustavna žalba može podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna pravna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa (...) ili drugog subjekta koji vrši javna ovlašćenja.

2.1. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajamčeno pravo ili sloboda.

I ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. U sprovedenom postupku, uvidom u cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sledeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavnosudskom predmetu:

3.1. Privredno društvo "Radoje Dakić" iz Podgorice, Cetinjski put bb, (mat.br.02014092) je akcionarsko društvo čiju strukturu akcijskog kapitala sačinjava kapital koji se u obimu od 50.579% nalazi u vlasništvu sledećih subjekata i to: Država sa učešćem 11,9680%, Fond za razvoj Crne Gore sa učešćem od 0,0001%, Fond penzijsko-invalidskog osiguranja, sa učešćem od 14,9379%, Vlada Crne Gore, sa učešćem od 18.6943%, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, sa učešćem od 4,9793%.

3.2. Sudskim poravnanjem zaključenim pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine, u stavu I obavezan je tuženi (Privredno društvo AD "Radoje Dakić" Podgorica) da na ime naknade materijalne štete zbog neisplaćenih zarada za vremenski period od 1.januara 1997.godine do 30.juna 2003.godine, u odnosu na tužioce od 1. do 33. reda (podnosiocima ustavne žalbe), a u odnosu na tužioce (podnosiocima ustavne žalbe) od 34. do 38. reda za vremenski period od 1.januara 1997.godine do 29.septembra 1998.godine, isplati ukupan iznos u visini od 320.885,69 eura, a sve prednje u roku od 15 (petnaest) dana od dana zaključenja ovog poravnanja;

u stavu II je konstatovano da su sve međusobne obaveze ugovornih strana u označenom periodu u cjelosti izmirene ovim poravnanjem;

u stavu III je navedeno da je ovo poravnanje zaključeno bez prijetnje, prinude, stvarne i pravne zablude.

3.2.1. Rješenjem Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1785/11, od 18.oktobra 2011.godine, ispravljeno je sudsko poravnanje zaključeno pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine, tako što u izreci sudskog poravnanja na strani 2, u četvrtom redu umjesto imena "Milenku Boškoviću" treba da stoji Mileni Bošković, i u petom redu umjesto imena "Slobodanu Brajoviću" treba da stoji Ljubomiru Brajoviću.

3.3. Osnovni sud u Podgorici je donio rješenje o izvršenju I.br.6461/11, od 25.oktobra 2011.godine, kojim je u stavu I izreke na osnovu sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine, određeno sprovođenje izvršenja protiv izvršnog dužnika na način što će se izvršenje sprovesti na nepokretnostima u svojini izvršnog dužnika upisanim u LN br.184 KO Podgorica I i drugim nepokretnostima koje su predmet izvršenja u drugim izvršnim postupcima pred istim sudom, i to putem utvrđenja vrijednosti nepokretnosti izvršnog dužnika, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca (podnosilaca) iz iznosa dobijenog prodajom, u stavu II izreke spojio predmetno izvršenje sa drugim izvršnim postupcima I.br.875/06, I.br.1801/06, I.br.1133/06, I.br.1149/06, I.br.1807/06 i drugim radi istovremenog izvršenja, te u stavu III izreke određeno da se naplaćeno potraživanje na ime glavnog duga i troškova izvršenja uplati na žiro-račun punomoćnika izvršnih povjerilaca Cvetka Radičevića.

3.4. Sudskim poravnanjem zaključenim pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine, u stavu I obavezan je tuženi (Privredno društvo AD "Radoje Dakić" Podgorica) da na ime naknade materijalne štete zbog neisplaćenih zarada za vremenski period od 1.januara 1997.godine do 1.juna 2003.godine, tužiocima (podnosiocima ustavne žalbe 39. do 43. reda), isplati ukupan iznos u visini od 39.324,68 eura, a sve prednje u roku od 8 (osam) dana od dana zaključenja ovog poravnanja;

u stavu II je navedeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka;

u stavu III je navedeno da zaključeno poravnanje ima snagu izvršne isprave, pa se strankama nakon što je zapisnik sa zaključenim poravnanjem glasno pročitao i iste ga prihvatile kao svoj dostavlja ovjerena kopija.

3.5. Osnovni sud u Podgorici je donio rješenje o izvršenju I.br.8021/11, od 27.decembra 2011.godine, kojim je u stavu I izreke na osnovu sudskog poravnanja zaključenog pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine, određeno sprovođenje izvršenja protiv izvršnog dužnika na način što će se izvršenje sprovesti na nepokretnostima u svojini izvršnog dužnika upisanim u LN br.184 KO Podgorica I i drugim nepokretnostima koje su predmet izvršenja u drugim izvršnim postupcima pred istim sudom, i to putem utvrđenja vrijednosti nepokretnosti izvršnog dužnika, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca (podnosilaca) iz iznosa dobijenog prodajom, u stavu II izreke spojio predmetno izvršenje sa drugim izvršnim postupcima I.br.875/06, I.br.1801/06, I.br.1133/06, I.br.1149/06, I.br.1807/06 i drugim radi istovremenog izvršenja, te u stavu III izreke određeno da se naplaćeno potraživanje na ime glavnog duga i troškova izvršenja uplati na žiro-račun punomoćnika izvršnih povjerilaca Cvetka Radičevića.

3.6. Pravosnažnom i izvršnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br.2184/15, od 22.aprila 2016.godine, obavezan je tuženi (Privredno društvo AD "Radoje Dakić" Podgorica) da zbog docnje u isplati po osnovu sudskih poravnanja zaključenih pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine i P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine, podnosiocima isplati zakonsku zateznu kamatu za vremenske periode i u iznosima bliže navedenim u izreci iste.

3.6.1. U obrazloženju presude je, u suštini, navedeno: da je polazeći od odredbe člana 284 važećeg Zakona o obligacionim odnosima, odnosno odredbe člana 277 ranije važećeg Zakona o obligacionim odnosima, Sud mišljenja da tužiocima pripada zakonska zatezna kamata od dana kada je tuženi zapao u docnju prema sudskom poravnanju P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine i sudskom poravnanju P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine, a koji datumi su navedeni u izreci presude; da prednje proizilazi iz toga što kamata predstavlja naknadu za korišćenje tuđih sredstava, koja je zakonom ustanovljena, ako dužnik ne plati dug na vrijeme, pa s obzirom da tuženi nije dokazao da je platio dug na vrijeme, tužioci imaju pravo na zakonsku zateznu kamatu, koja će teći sve do konačne isplate glavnog duga i da je dug po sudskom poravnanju P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine, dospio 6.oktobra 2011.godine, a po sudskom poravnanju P.br.3896/11, od 14.decembra 2011.godine, dospio 23.decembra 2011.godine, to je sud usvojio tužbeni zahtjev na način bliže određen u izreci presude; da je sud imao u vidu da su tužioci imali pravni interes za podnošenje tužbe u ovoj pravnoj stvari; da obzirom da tužioci u izvršnom postupku nijesu mogli ostvariti pravo na zakonsku zateznu kamatu, koja im u smislu odredbe člana 284 Zakona o obligacionim odnosima nesumnjivo pripada, jer izvršna isprava (sudsko poravnanje) ne sadrži kamatu, već samo glavni dug, pa je podnošenje predmetne tužbe jedini pravni put za priznavanje prava na zakonsku zateznu kamatu, a samim tim i ostvarivanje pravne koristi, jer će u izvršnom postupku, ako bude neophodno, prinudnim putem istu ostvariti.

4. Po predstavi br. 19580/06, od 4. maja 2006. godine, Borislava Mijanovića, Evropski sud za ljudska prava donio je 17. septembra 2013. godine presudu Mijanović protiv Crne Gore (konačna 17. decembra 2013. godine), koja je za sada prva i jedina presuda Evropskog suda vezana za potraživanja od tuženog/izvršnog dužnika "Radoje Dakić" AD, ali koja nije istovrsna predmetima koje Ustavni sud razmatra u ovom ustavno-sudskom postupku. Predmet Mijanović odnosio se na potraživanje naknade radi ostvarivanja prava po osnovu intelektualne svojine, odnosno prava po osnovu inovacije, a ne na zahtjev za naknadu neisplaćenih zarada, na šta se odnosi presuda Osnovnog suda u Podgorici, koja je predmet ustavne žalbe. Međutim, sa aspekta zaštite ustavnih i konvencijskih prava, problem je isti (neizvršenje pravosnažne i izvršne presude).

4.1. Evropski sud je u predmetu Mijanović utvrdio sljedeće činjenice: dana 24. septembra 2003. godine Osnovni sud u Podgorici presudio je u korist podnosioca predstave i naložio tuženom/izvršnom dužniku "Radoje Dakić" AD Podgorica da plati 159.879,33€ i zakonsku

kamatu, te 6.216,26€ za pravne troškove. Dana 6. jula 2004. godine, Viši sud u Podgorici potvrdio je ovu presudu, a dana 27. decembra 2005. godine Vrhovni sud odbacio je zahtjev za reviziju koji je predao izvršni dužnik. Dana 24. septembra 2004. godine na zahtjev podnosoca predstavke, Osnovni sud u Podgorici izdao je rješenje o izvršenju putem prenosa sredstava na račun u banci. Dana 4. maja 2009. godine, podnosilac predstavke predao je novi zahtjev za izvršenje, po odredbi člana 30. Zakona o izvršnom postupku, u kome je predložio da predmetna presuda bude izvršena prodajom nepokretne imovine dužnika. Dana 15 jula 2009. godine, doneseno je rješenje o izvršenju. U spisima nema dokaza da su domaći organi napravili bilo kakav pokušaj da izvrše ovo rješenje. Podnosilac predstavke žalio se na neizvršenje presude koja je donesena u njegovu korist i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time počinjena.

4.2. Evropski sud je u tom slučaju utvrdio povredu prava iz odredaba člana 6. stav 1. i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konkvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja se povreda odnosi na pozitivnu obavezu države da preduzme sve neophodne mjere kako bi se izvršila pravosnažana i izvršna sudska presuda, kao i na pravo podnosioca na nesmetano (mirno) uživanje njegove imovine (nakon smrti podnosioca, to se pravo prenijelo na njegovu naslednicu).

4.3. Evropski sud je u presudi ponovio "da je najprikladniji oblik zadovoljenja za povredu člana 6. obezbijediti da se podnosioci predstavke dovedu što je moguće više u položaj u kojem bi bili da nijesu zanemareni uslovi propisani članom 6. Konvencije. Sud nalazi da se taj princip odnosi i na ovaj predmet, s obzirom na to da je utvrđena povreda. Stoga Sud smatra da Vlada treba da plati podnositeljki predstavke, na ime materijalne štete, ono što su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonske kamate i pravne troškove koji su u toj presudi navedeni (v.mutatis matandis, Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine, br. 337/04, 36022/04 I 45219/04, stavovi 31-32, 18. decembar 2007. godine).

5. Zaključkom Osnovnog suda u Podgorici, I.br.875/06, od 20. marta 2015. godine izvršeno je namirenje troškova izvršnog postupka u iznosu od 622.500,00 eura, dobijenog prodajom nepokretnosti izvršnog dužnika "Radoje Dakić" AD Podgorica iz lista nepokretnosti br. 4339 KO Podgorica I-kat. parcele br.1503/12, zgrade br.1, poslovne zgrade u privredi, površine 19151m², obračunatih zaključno sa danom 24. novembra 2014. godine.

6. Evropski sud je donio 24. januara 2017. godine ispravljenu odluku po predstavki br. 14561/08 Miličko Šćepović protiv Crne Gore i 2. druge predstavke, kojom je obuhvaćeno ukupno 7 podnosilaca predstavki, od toga 5 podnosilaca u predstavki br. 15577/10 od 9. marta 2010. godine, i to: Dragomir Bulatović (rođen 19. septembra 1946. godine), Veselin Rešetar (rođen 25. februara 1944. godine), Dejan Šabeljić (rođen 30. maja 1962. godine), Miodrag Lekić (rođen 30. maja 1950. godine) i Rajko Bulatović (rođen 15. decembra 1958. godine).

6.1. U toj ispravljenoj odluci Evropski sud je utvrdio da je, u periodu između 18. marta i 14. juna 2016. godine, primio izjave o mirnom rješavanju koje su potpisale Vlada Crne Gore i podnosioci predstavki, a prema kojima podnosioci predstavki izražavaju svoju saglasnost da se odriču bilo kakvih daljih potraživanja prema Crnoj Gori u pogledu činjenica koje su dovele do tih predstavki protiv obaveze Vlade da svakom podnosiocu isplati iznos od 2,000€ (dvije hiljade eura) koji će biti oslobođen od poreza, čime se pokrivaju nematerijalna šteta, kao i troškovi i izdaci. Strane su se dalje saglasile da će Vlada, u toku datog perioda od tri mjeseca, iz svojih sredstava platiti iznose koji su dodijeljeni kroz odluke domaćih sudova, osim bilo kog iznosa koji je na osnovu datih odluka već uplaćen, a uvećan za troškove izvršnih postupaka koji se vode u zemlji. Date uplate činiće konačnu odluku u slučajevima koji se vode pred Evropskim sudom.

6.2. Po osnovu navedenog poravnanja Država Crna Gora je isplatila Bulatović Dragomiru 45.983,47€, Rešetar Veselinu 48.999,30€, Šabeljić Dejanu 38.851,64€, Lekić Miodragu 50.084,08€ i Bulatović Rajku 43.325,38€.

7. Privredni sud Crne Gore je rješenjem St.br.490/16, od 19. decembra 2016. godine, na predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore, otvorio stečajni postupak nad stečajnim dužnikom AD “Radoje Dakić” Podgorica, Cetinjski put bb (mat.br.02014092).

7.1. U izreci tog rješenja je određeno: da se usvaja predlog povjerioca Ministarstva finansija – Poreska uprava Crne Gore podnijet sudu 22. novembra 2016. godine i otvara 19. decembra 2016. godine stečajni postupak (stav I); da se za stečajne upravnike sa jednakim ovlaštenjima imenuju Ranko Radinović iz Podgorice i Mladen Marković iz Podgorice (stav II); da se povjerioci pozivaju da u roku od 30 dana od dana objavljivanja Oglasa o otvaranju stečajnog postupka, prijave svoja obezbijeđena i neobezbijeđena potraživanja (stav III); da se dužnici pozivaju da ispune svoje obaveze prema stečajnoj masi (stav IV); da će se prvi sastanak povjerilaca održati 15. februara 2017. godine sa početkom u 11,00h, a ročište za ispitivanje potraživanja 22. februara 2017. godine u 11,00h u Privrednom sudu Crne Gore, kancelarija br.2 (stav V); da će se rješenje objaviti na oglasnoj table suda 19. decembra 2016. godine (stav VI).

7.2. U obrazloženju tog rješenja je, pored ostalog, navedeno: da je povjerilac Ministarstvo finansija - Poreska uprava Crne Gore, 22. novembra 2016. godine, podnijela sudu predlog, kojim je tražila otvaranje stečaja nad privrednim društvom AD "RADOJE DAKIĆ" Podgorica, zbog nemogućnosti predlagača kao povjerioca da naplati svoje potraživanje, usled prezaduženosti dužnika. Povjerilac je u svom predlogu naveo da prema službenim podacima i obračunu poreskih obaveza, stečajni dužnik ima dospjeli, a neplaćeni dug po osnovu utvrđenih poreskih obaveza prema predlagaču, u ukupnom iznosu od 10.862.854,84 eura, kao i to da je prema podacima Centralne banke Crne Gore, račun poreskog obveznika u blokadi za 7.175.430,92 eura u periodu od 5.774 dana neprekidno.

7.3. Privredni sud Crne Gore je, cijeneći pribavljene dokaze, navode iz podnijetog predloga i navode dužnika i povjerilaca, izvještaj privremenog stečajnog upravnika, našao da je predlog osnovan, i da su ispunjeni zakonski uslovi za otvaranje stečajnog postupka. Za Sud je nesporno da je predlagač podnijetim pisanim predlogom i dokazima uz predlog dokazao činjenicu da ima potraživanja, na osnovu poreskog duga, kao i da prinudna naplata po osnovu poreskog duga do danas nije mogla biti ni započeta, a samim tim ni realizovana, usljed višegodišnje blokade računa stečajnog dužnika, što se zaključuje iz izvještaja privremenog stečajnog upravnika i dokaza provedenih u postupku. Sud je kod prethodno navedenog nesporno utvrdio da je stečajni dužnik u stanju insolventnosti nesposoban da izmiruje svoje obaveze, da su mu poslovni računi u neprekidnoj blokadi duže od 15 godina, da se povjerilac nesumnjivo ne može naplatiti u postupku prinudnog izvršenja, te da su ispunjeni stečajni razlozi iz odredaba člana 12. stav 3. tač. 1. i 2. i člana 13. Zakona o stečaju za otvaranje stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom.

8. Rješenjem Apelacionog suda Crne Gore, Pž.br.599/17, od 6. juna 2017. godine, potvrđeno je rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, o otvaranju stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom “Radoje Dakić” AD u stečaju Podgorica.

9. Rješenjem Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16, od 4. jula 2017. godine, proglašeno je bankrotstvo nad stečajnim dužnikom “Radoje Dakić” AD u stečaju Podgorica, budući da nije podnijeta izjava od strane stečajnog dužnika o namjeri da izvrši reorganizaciju.

10. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je, u mišljenju broj 01-258-17, od 4. decembra 2017. godine, dao zaključnu ocjenu, u kojoj je, pored ostalog, navedeno: da je na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, navoda iz pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije Zaštitnik utvrdio da je pritužba podnosioca osnovana; da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Podgorici, P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine, tužiocima priznato pravo potraživanja u ukupnom iznosu od 7.784,182,00 eura, da u

izvršnom sudskom postupku - predmetu, I.br. 875/06, od 14. aprila 2006. godine, kao ni kasnijem - stečajnom postupku - predmetu, St.br. 490, od 8. decembra 2016. godine, povjerioci nijesu naplatili svoje potraživanje. Zaštitnik podsjeća da je povodom prijateljskog poravnjanja koje je Država Crna Gora zaključila, po istom osnovu - meritumu - pravosnažnoj presudi P.br. 1561/05, od 14. aprila 2006. godine (I.br.875/06, od 13. juna 2008. godine), Evropski sud za ljudska prava prethodno ocijenio kao dobro ustanovljenu praksu i predmet označio kao WECL (well-established case-law); da WECL predmeti predstavljaju grupu predmeta gdje je Sud u svojim ranijim odlukama zauzeo čvrste stavove i stvorio praksu u konkretnom pogledu, pa je i u ovoj grupi predmeta naveo da su pitanja, koja se navode u predstavci već obrađena (Mijanović protiv Crne Gore predstavka broj 19580/06, od 17. septembra 2013. godine i Kačapor i ostali protiv Srbije broj 2269/06, 3041/06, 3043/06, 3045/06, 3045/06, od 15. januara 2008. godine). Zaštitnik je, u konačnom, preporučio Privrednom sudu Crne Gore da u daljem toku stečajnog postupka, u skladu sa rješenjem suda, St.490/16, od 8. decembra 2016. godine, stečajni organi preduzmu sve neophodne mjere kako bi se stečajni postupak blagovremeno okončao i obezbijedilo namirenje potraživanja radnika AD "Radoje Dakić" po pravosnažnim presudama i Vladi Crne Gore da, imajući u vidu praksu Evropskog suda za ljudska prava, po pitanju obaveze države u ovim sporovima, preduzme mjere i aktivnosti u cilju izvršenja pravosnažnih odluka iz predmetnih sudskih sporova radnika AD "Radoje Dakić" i da su Privredni sud i Vlada Crne Gore dužni da, u roku od 90 dana od dana prijema ovog mišljenja, dostave izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

11. Ustavni sud je dana 1. juna 2018. godine, saglasno odredbama člana 34. stav 1. i člana 35. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, zatražio od Privrednog suda Crne Gore, odgovor na navode sadržane u ustavnoj žalbi.

11.1. U dostavljenom odgovoru je navedeno: da je rješenjem ovog suda, St.br.490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju Podgorica; da je, u daljem toku postupka, nakon što je okončan postupak prijave potraživanja, stečajni upravnik sačinio Listu utvrđenih i osporenih potraživanja, koja je usvojena kao konačna na ročištu od 28. novembra 2017. godine; da je, 29. decembra 2017. godine, objavljen prvi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika, na koji oglas nije bilo zainteresovanih ponuđača; da je drugi oglas za prodaju imovine stečajnog dužnika raspisan, 23. maja 2018. godine, i dostavljena je jedna ponuda za kupovinu dijela imovine stečajnog dužnika od strane Uprave za imovinu Crne Gore i stečajni upravnik je, obzirom da je dostavljena ponuda ispunjavala sve kriterijume, prihvatio predmetnu ponudu; da su sve radnje i sve odluke u predmetnom postupku preduzete i donesene u skladu sa rokovima koji su propisani odredbama Zakona o stečaju; da se, shodno odredbama Zakona o stečaju, potraživanja svih povjerilaca, pa i radnika koji su prijavili potraživanja, među kojima su i podnosioci ustavne žalbe, namiruju shodno utvrđenim isplatnim redovima kada se za to steknu zakonski uslovi za isplatu, odnosno nakon što se formira stečajna masa. Dakle, potraživanja radnika, kao i ostalih povjerilaca namiriće se nakon što se izvrši prodaja imovine stečajnog dužnika i formira stečajna masa, odnosno ukoliko bude sredstava iz stečajne mase za namirenje povjerilaca, a što je sve u skladu sa odredbama Zakona o stečaju. U konačnom je navedeno da se stečajni postupak sprovodi u skladu sa Zakonom o stečaju, kao *lex specialis* zakonom, da se sve radnje u postupku preduzimaju u skladu sa rokovima propisanim ovim zakonom, to cijene da otvaranjem stečajnog postupka nijesu povrijeđene odredbe Ustava kao ni Evropske konvencije, odnosno da je rješenje o otvaranju donijeto u skladu sa Ustavom i zakonom.

11.2. Prema dostupnim podacima, novi oglas za prodaju nepokretnosti stečajnog dužnika u Podgorici i Beogradu, po ukupnoj početnoj cijeni od 38,23 miliona eura, objavljen je u februaru 2019. godine.

II RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE ODREDBE

Mjerodavne odredbe Ustava:

“Član 32.

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Član 58.

Jemči se pravo svojine.

Niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu“.

Mjerodavne odredbe Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 6. stav 1.

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona”.

Člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni”.

IV MJERODAVNO PRAVO

Zakon o izvršnom postupku (“Službeni list Republike Crne Gore”, broj 23/2004)

“Član 144.

Izvršenje na nepokretnosti sprovodi se upisom rješenje o izvršenju u javnu knjigu, utvrđenjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem izvršnih povjerilaca iz iznosa dobijenog prodajom.”

Zakon o izvršenju i obezbjeđenju (“Službeni list Crne Gore”, broj 36/2011)

Ovaj zakon stupio je na snagu 25. septembra 2011. godine i time je ukinut Zakon o izvršnom postupku u skladu sa tim Zakonom. Članovi 6. stav 1. i 14. ovog Zakona odgovaraju u materiji, članovima 4. stav 1. i 14. Zakona o izvršnom postupku iz 2004. godine. U članovima 154-201 navedeni su detalji o izvršenju u odnosu na nepokretnost izvršnog dužnika.

Zakon o stečaju (“Službeni list Crne Gore”, br.1/11):

“Član 8. stav 1.

Stečajni postupak je hitan.

Zakon o Ustavnom sud Crne Gore (“Službeni list Crne Gore”, broj 11/2015)

“Član 3.

Svako je dužan da poštuje odluke Ustavnog suda.

Stavovi o određenim pitanjima izraženi u odlukama Ustavnog suda obavezujući su za sve državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i druge subjekte koji vrše javne ovlaštenja.

Član 51. stav 2.

U “Službenom listu Crne Gore” može se objaviti odluka po ustavnoj žalbi, odnosno žalbi, kao i rješenje koje je od značaja za zaštitu ustavnosti i zakonitosti. O objavljivanju ovih odluka, odnosno rješenja odlučuje vijeće, odnos Ustavni sud na predlog sudije izvjestioca.

Član 52.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javne ovlaštenja dužni su da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kada je to potrebno, obezbeđuje Vlada Crne Gore.

Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši.

Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stav 2. ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom sudu o izvršenju odluke Ustavnog suda.

Član 76. stav 3.

U slučaju kad je povreda učinjena radnjom ili nepostupanjem državnog organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnog lica ili drugog subjekta koji vrši javna ovlaštenja, odlukom kojom se usvaja ustavna žalba Ustavni sud zabraniće dalje vršenje radnje odnosno naložice donošenje akta ili preduzimanje druge odgovarajuće mjere ili radnje kojom se ispravljaju već nastale odnosno otklanjaju buduće štetne posljedice utvrđene povrede ljudskog prava ili slobode zajemčenih Ustavom.”

V OCJENA USTAVNOG SUDA

12. Podnosioci u ustavnoj žalbi ukazuju da pravosnažne odluke navedene u stavu II izreke ove odluke (dva sudska poravnanja i presuda) Osnovnog suda u Podgorici, do dana podnošenja ustavne žalbe, nijesu izvršeni, odnosno da oni nijesu uspjeli da namire svoja potraživanja. Smatraju da su neizvršavanjem sudskog poravnanja zaključenog pred domaćim sudom, za period od skoro 8 (osam) godina, onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine, ukazujući da je nad dužnikom AD “Radoje Dakić”, rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16, od 19. decembra 2016. godine, otvoren stečajni postupak.

12.1. Analizom navoda i razloga istaknutih u ustavnoj žalbi, kao i sadržine prava koja se štite Ustavom, Ustavni sud je razmatrao ustavnu žalbu, sa aspekta odredaba čl. 32. i 58. Ustava (Člana 6. stava 1. Konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju).

12.2. Ustavni sud ukazuje na svoju dosadašnju praksu, podudarnu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom pravičnog suđenja u smislu odredbe člana 32. Ustava. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Ustavni sud ukazuje na stavove prema kojima i ako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti tako da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 32. Ustava (vidjeti Budrov protiv Rusije, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i Teteriny protiv Rusije broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). Nadalje, u kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06).

12.3. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju “dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države”, država nema mogućnost da se pozove na nedostatak vlastitih sredstava ili na nemaštinu dužnika, kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti Kačapor i dr. protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114.).

12.4. Nadalje, kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 32. Ustava (vidjeti, Scollo protiv Italije, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i Fuklev protiv Ukrajine, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, Focias protiv Rumunije, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

13. U nastavku se citiraju relevantna načela i stavovi Evropskog suda izgrađena u njegovoj sudskoj praksi.

Evropski sud u predmetu R. Kačapor i drugi protiv Srbije (predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od 15. januara 2008. godine) ukazuje na sljedeća relevantna načela:

"106. Sud podseća da se izvršenje presude koju je sud donio, mora smatrati sastavnim dijelom 'suđenja' prema članu 6. (vidjeti Hornsby protiv Grčke, presuda od 19. marta 1997. godine, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-11, str. 510, stav 40).

107. Dalje, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima. Međutim, to ne smije biti tako da ugrožava suštinu prava zaštićenog prema članu 6. stav 1. Konvencije (vidjeti Immobiliere Saffi protiv Italije [VV], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

108. Najzad, bez obzira da li je dužnik privatni ili društveni akter, na državi je da preduzme sve neophodne mjere da se pravosnažna sudska presuda izvrši, kao i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće njenog cijelog aparata (vidjeti, mutatis mutandis, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi) i, takođe, mutatis mutandis, Hornsby, citiran u gornjem tekstu, str. 511, stav 41).

114. Šesto, s obzirom da je utvrđena obaveza države za neizmirene dugove podnositeljki predstavki u konkretnom slučaju, primećuje se da država ne može da navede ni nedostatak sopstvenih sredstava ni nedostatak sredstva kod dužnika kao izgovor za neizvršenje o kome je riječ."

Evropski sud je u predmetu Mijanović protiv Crne Gore (predstavka br. 19580/06), od 17. septembra 2013. godine, dao ocjenu:

"81. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neoperativne na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske presude ne može se spriječiti, učiniti nevažećim ili neopravdano odložiti (v. između ostalog, Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Iako kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u naročitim okolnostima, ono ne može, međutim, biti takvo da se naruši suština prava koje se štiti po članu 6. stav 1. Konvencije (v. presudu u predmetu Immobiliere Saffi protiv Italije [GC], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu Fuklev protiv Ukrajine, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. mutatis mutandis, presudu u predmetu Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). Iako može

da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. *mutatis mutandis*, R. Kačapor i drugi protiv Srbije, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga, Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola broj 1."

Evropski sud je u predmetu *Crnišanin i drugi protiv Srbije* (predstavke br. 35835/05, 43548/05, 43569/05 i 36986/06) dao ocjenu:

"124. Sud je već utvrdio da je Država odgovorna za dugovanja preduzeća sa većinskim društvenim kapitalom (R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). On ne nalazi razlog da odstupa od ovog stava u konkretnom predmetu pošto su dužnici prve, druge i četvrte podnositeljke predstavki takva preduzeća (vidi stav 96 u gornjem tekstu), a postupak za povraćaj dugovanja do sada traje između godinu dana i pet mjeseci i četiri godine i osam mjeseci, od kada je Srbija 3. marta 2004. godine ratifikovala Konvenciju (period koji je u nadležnosti Suda *ratione temporis*). Organi Srbije, stoga, nisu preduzeli neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše, a nisu dali ni ubedljive razloge za taj propust (vidi R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije, citiran u gornjem tekstu). Prema tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije, (b) u pogledu treće podnositeljke predstavke.

128. Četvrto, u spisima predmeta ne postoji dokaz da se sporno neizvršenje zaista može pripisati nedostatku sredstava kod dužnika (vidi *Preduzeće EVT protiv Srbije*, citiran u gornjem tekstu, stavovi 53 i 54), niti da su sami postupci bili posebno složeni.

130. S obzirom na gore navedeno, Sud nalazi da su organi Srbije propustili da preduzmu neophodne mjere da se presude o kojima je riječ izvrše u periodu između 3. marta 2004. godine i 18. decembra 2007. godine. Prema tome, došlo je do povrede člana 6. stav 1. Konvencije."

U predmetu *Jovičić i drugi protiv Srbije* (predstavke br. 37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 u 75689/11) Evropski sud je ukazao:

"33. Sud podseća da se izvršenje odluke koju je sud donio mora smatrati sastavnim dijelom 'suđenja' za potrebe člana 6. (videti *Hornsby protiv Grčke*, 19. mart 1997. godine, stav 40, *Izveštaji o presudama i odlukama 1997-11*). Iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati u posebnim okolnostima, ono ne sme biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. (videti *Burdov protiv Rusije*, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, stav 35, i *Teteriny protiv Rusije*, broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine).

34. Osim toga, u kontekstu imovinskih pitanja, ako podnositelj predstavke nije u stanju da postigne izvršenje presude u njegovu korist na vreme, to predstavlja miješanje u pravo na mirno uživanje imovine, kako je utvrđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. Bez obzira da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na

državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu, i da time osigura djelotvorno učešće svog cijelog aparata (videti, uz odgovarajuće izmene, Pini i drugi protiv Rumunije, br. 78028/01 i 78030/01, st. 174-189, ECHR 2004-V Hornsby, citirana u gornjem tekstu, stav 41; i R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 108.). U kontekstu društvenih preduzeća, period neizvršenja ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršenja, već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak (videti, između ostalog, R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 115.).

36. Kada je reč o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donijetih protiv države ili lica koja ne uživaju 'dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države', država nema mogućnost da se pozove na nedostatak sopstvenih sredstava ili na nemaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (videti R. Kačapor i druge podnositeljke predstavke protiv Srbije, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, "činjenica da je država prodala veliki deo svog udela u preduzeću koji je dugovala privatnog licu, ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi, koji je nastao pre prodaje akcija. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija ... država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve, koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, 'da pravosnažna, obavezujuća sudska odluka ne ostane neizvršena na štetu stranke' (videti Solovyev protiv Ukrajine, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim rečima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uslovom da je sudska odluka u pitanju postala pravosnažna kada je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (videti Marinković, citirana u gornjem tekstu, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom, čak i kada je preduzeće radilo kao privatno lice kada je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna ako je privatizacija u pitanju kasnije poništena (isto)."

Evropski sud je u predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (predstavka br. 33509/04), od 15. januara 2009. godine, naveo:

"65. Pravo na sud iz člana 6. bilo bi iluzorno ukoliko bi domaći pravni sistem bilo koje države ugovornice omogućio da konačna, obavezujuća presuda ostane nedjelotvorna na štetu jedne od stranaka. Stoga izvršenje presude bilo kojeg suda mora biti smatrano sastavnim dijelom 'suđenja' u smislu člana 6 (vidjeti Hornsby protiv Grčke, 19. mart 1997., stav 40, Izvještaj o presudama i odlukama 1997-11). 66. Prema tome, nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujuće presude može predstavljati kršenje Konvencije (vidjeti Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, ECHR 2002-111). Neopravdanost takvog kašnjenja određuje se uzimajući u obzir posebno složenost izvršnog postupka, ponašanje aplikanta i nadležnih vlasti kao i iznosa i prirode naknade koju je sud dosudio (vidjeti Raylyan protiv Rusije, br. 22000/03, stav 31, 15. februar 2007.).

70. Složenost domaćih izvršnih postupaka ili državnog budžetskog sistema ne može osloboditi državu njene obaveze po Konvenciji da svakoj osobi obezbijedi pravo da obavezujuća i izvršna sudska odluka u njenu korist bude izvršena u razumnom roku. Niti se državne vlasti mogu pozvati na nedostatak novčanih ili drugih sredstava (npr. stanova) kao isprike za izbjegavanje plaćanja duga po presudi (vidjeti Burdov, gore citiran, stav 35 i Kukalo protiv Rusije, br. 63995/00, stav 49, 3. novembar 2005.). Na državama ugovornicama je obaveza da organizuju pravni sistem na način da nadležni organi vlasti mogu izvršiti obaveze u ovom pogledu (vidjeti, mutatis mutandis, Comingersoll S.A. protiv Portugala [GC], br. 35382/97, stav 24, ECHR 2000-IV i Frydlender protiv Francuske [GC], br. 30979/96, stav 45, ECHR 2000-VII).

86. Na osnovu naprijed navedenog, Sud zaključuje da su odlaganjem izvršenja presuda Gradskog suda Shakhtya od 17. aprila 2003., 4. decembra 2003. i 24. marta 2006. godine vlasti prekršile aplikantovo pravo na sud. Prema tome postoji kršenje člana 6. Konvencije.

87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati 'imovinom' u smislu odredbi člana 1. Protokola br. 1 (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1. Protokola broj 1."

14. Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud utvrđuje da se u ovom ustavno-sudskom postupku radi o slučaju neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke – sudskog poravnanja protiv jednog stečajnog dužnika sa dvojicom povjerilaca, ovdje podnosioca ustavne žalbe, čiji je tužbeni zahtjevi precizno specificovan u samom sudskom poravnanju. Budući da je stečajni dužnik akcionarsko društvo čiju strukturu akcijskog kapitala sačinjava kapital koji se nalazi u vlasništvu države bilo neposredno ili posredno preko njenih tijela (Vlada Crne Gore, Zavod za zapošljavanje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Fond za razvoj), Ustavni sud dalje utvrđuje da se država ne može osloboditi odgovornosti ni za propuste i nečinjenja koji su doveli do neizvršenja sudske presude, ni za dugovanja koja stečajni dužnik ima prema podnosiocima ustavne žalbe. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi i dužna je da preduzme sve neophodne korake da se izvrši pravosnažna presuda suda, ako treba i učešćem cijelog državnog aparata.

A. NAVODNA POVREDA ČLANA 32. USTAVA I ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE

15. Podnosioci u ustavnoj žalbi prvo prigovaraju da pravosnažne i izvršne odluke – sudska poravnanja zaključena pred Osnovnim sudom u Podgorici, P.br.1785/11, od 20. septembra 2011. godine (ispravljeno rješenjem Osnovnog suda u Podgorici, P.br.1785/11, od 18. oktobra 2011. godine) i P.br.3896/11, od 14. decembra 2011. godine i presuda Osnovnog suda u Podgorici, P.br.2184/15, od 22. aprila 2016. godine, nijesu izvršene, a da dodatno nijesu izvršena ni rješenja o izvršenju Osnovnog suda u Podgorici, I.br.6461/11, od 25. oktobra 2011. godine i I.br.8021/11, od 27. decembra 2011. godine. Prigovaraju i tome da je nad dužnikom otvoren stečajni postupak rješenjem Privrednog suda Crne Gore, St.br. 490/16 od 19. decembra 2016. godine, ali da "na samom početku i do podnošenja ustavne žalbe nijesu preduzete radnje u cilju prodaje i namirenja".

16. Ustavni sud prvo napominje da se u ovom slučaju period neizvršenja sudskih odluka ne može ograničiti samo na fazu izvršenja. Taj period obuhvata i kasniji stečajni postupak koji je u toku. Shodno tome, treba konstatovati da je period naplate duga podnosiocima ustavne žalbe započeo 2011. godine, a traje i na dan donošenja ove odluke, a to je skoro 8 (osam) godina.

16.1. Ustavni sud, u tom smislu, mora ispitati da li je period od 8 (osam) u posebnim okolnostima ovog slučaja takav da se može tvrditi da je došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska poravnanja i presuda izvrše bez nepotrebnog odugovlačenja, odnosno da preduzme sve neophodne mjere kako bi se te odluke izvršila.

17. Prvo treba konstatovati da svi izvršni postupci po samoj svojoj prirodi treba da se rješavaju brzo. Međutim, u ovom je slučaju izvršni postupak u početnom periodu bio nešto složeniji, jer je žiro račun izvršnog dužnika bio blokiran, pa se u sudskom postupku morao naknadno utvrditi drugačiji način izvršenja presude, što je sve trajalo do septembra 2008. godine, kada je utvrđena tržišna vrijednost nepokretnosti koje su predmet izvršenja.

17.1. Ustavni sud ocjenjuje spornim period od oktobra 2011. do decembra 2016. godine, kada nijesu zabilježene nikakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da je država u tom vremenu nastojala da se sudska poravnanja i presuda izvrše. Štaviše, prva aktivnost države (suda) nakon tog višegodišnjeg perioda neaktivnosti nije bila usmjerena namirenju duga koji su potraživali podnosioci ustavne žalbe, već namirenju troškova izvršnog postupka.

17.2. Nedostatak bilo kakve aktivnosti koje bi mogle pokazati da država nastoji da se sudske odluke izvrše trajale su, dakle, sve do otvaranja stečajnog postupka nad izvršnim, sada stečajnim dužnikom u decembru 2016. godine. Nakon otvaranja stečajnog postupka, bilježe se prve konkretne aktivnosti na stvaranju pretpostavki za namirenje potraživanja podnosilaca ustavne žalbe. U stečajnom postupku potrebne radnje provode se bez većih ili neopravdanih zastoja. Očigledno je nastojanje da se stečajni postupak djelotvorno sprovede.

17.3. Ustavni sud, u tom smislu, odbacuje kao očigledno neosnovane sve prigovore da je stečajni postupak otvoren s navodnom namjerom da se onemogućí naplata potraživanja podnosilaca ustavne žalbe. Poziva se na rješenje Privrednog suda Crne Gore St.br.490/16 o otvaranju stečajnog postupka, u kojem je izričito utvrđeno da su neosnovani "navodi punomoćnika povjerioca da predlagač podnošenjem predloga ima namjeru da onemogućí naplatu potraživanja 1742 fizička lica (ranije radnike izvršnog dužnika), kao izvršnih povjerilaca, te da izloži prodaji imovinu sada izvršnog dužnika koja može biti prodana u stečajnom postupku za manju cijenu u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, imajući u vidu pravila prodaje nepokretnosti u stečajnom postupku. Naime, stečajni postupak se otvara i vodi upravo u interesu stečajnih povjerilaca, radi ostvarivanja najveće moguće vrijednosti imovine stečajnog dužnika i najvećeg mogućeg stepena namirenja povjerilaca, tako da su interesi povjerilaca u stečajnom postupku potpuno zaštićeni. Takođe, prodaja imovine u stečaju ne može biti nepovoljnija u odnosu na prodaju u izvršnom postupku, jer cijenu na tržištu ne determiniše postupak u kojem se sprovodi prodaja, već ponuda i potražnja. Nasuprot tvrdnjama punomoćnika povjerilaca, ovaj sud je mišljenja, a što je i cilj otvaranja stečajnog postupka, da se upravo kroz stečajni postupak može doći do najvećeg mogućeg stepena namirenja svih povjerilaca. U vezi navoda koji se odnose na stanove koji se vode kao imovina stečajnog dužnika a koji su po navodima punomoćnika povjerioca podijeljeni radnicima, to su pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati u stečajnom postupku, a u najboljem interesu svih učesnika postupka." Citirano sudsko utvrđenje Ustavni sud ocjenjuje relevantnim i uvjerljivim.

18. U skladu sa prethodnim utvrđenjima, Ustavni sud ocjenjuje da je u okolnostima konkretnog slučaja došlo do kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska poravnanja i presuda izvrše bez nepotrebnog odugovlačenja. To je odugovlačenje uzrokovano periodom potpune neaktivnosti države koji je trajao 5 (pet) godina, od oktobra 2011. do decembra 2016. godine.

19. U odnosu na navode podnosilaca o nesprovođenju izvršenja pravosnažne presude Osnovnog suda u Podgorici, P.br.2184/15, od 22.aprila 2016.godine, proizilazi da nema podataka da je pokrenut izvršni postupak, već samo da je ova presuda navedena u prijavi potraživanja koju su podnosioci podnijeli Privrednom sudu Crne Gore, ali da imajući u vidu da u spisima predmeta ništa ne ukazuje da bi u odnosu na ovu odluku bilo postupljeno drugačije u odnosu na predmetna sudska poravnanja sa kojima ona stoji u neposrednoj vezi, a pri navedenoj činjenici da su podnosioci prijavili potraživanje dosuđeno tom odlukom u stečajnom postupku, Ustavni sud smatra da bi zahtijevanje od podnosilaca žalbe da pokrenu izvršni postupak u tim okolnostima predstavljalo pretjerani formalizam i da zbog toga oni nijesu morali da iscrpe taj pravni put.

20. S obzirom na navedeno, Ustavni sud nalazi da je u okolnostima ovog slučaja došlo do povrede odredaba člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije.

B. NAVODNA POVREDA ČLANA 58. USTAVA I ČLANA 1. PROTOKOLA 1 UZ KONVENCIJU

21. Podnosioci ustavne žalbe, dalje, su prigovorili da su im, zbog neizvršenja pravosnažne i izvršne sudske odluke (navedene u stavu II izreke ove odluke) Osnovnog suda u Podgorici, povrijeđena imovinska prava propisana odredbama člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1.

Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, jer su onemogućeni u mirnom uživanju svoje imovine.

22. Pravo svojine je osnovni pravni institut za razgraničenje privatnih imovinskih odnosa u društvu, pri čemu je sa ustavnopravnog aspekta najvažniji dio njenog sadržaja privatna upotrebljivost i načelna sloboda raspolaganja objektom svojine. Ustav jamči pravo svojine, ali određuje i njegovu socijalnu funkciju, prema kojoj svojina obavezuje, zbog čega su nosioci svojinskog prava dužni doprinositi opštem dobru. Javni interes, u smislu člana 58. stava 2. Ustava, polazna je tačka ograničenja koja se nameću titularu prava svojine. Ono ujedno postavlja i granice do kojih ta ograničenja smiju biti nametnuta. Ograničenja svojinskih prava ne smiju ići dalje nego što je to potrebno za postizanje legitimnog cilja koji se zakonskom mjerom nastoji postići. Ograničenja svojinskih prava koja su posledica socijalne vezanosti svojine u tim se okvirima moraju načelno prihvatiti bez ikakvih obeštećenja, osim u slučajevima kad sam Ustav za njih predviđa pravičnu naknadu.

22.1. Pravo na naplatu dospjelih potraživanja, samo po sebi, nesumnjivo je objekat koji uživa zaštitu na osnovu odredaba sadržanih u članu 58. Ustava. Ustavno jamstvo prava svojine načelnog je karaktera. Ustavna garancija svojine zahtijeva osiguranje stvarnopravnom vlasniku slobodnog prostora u imovinskopravnom području koji će mu omogućiti razvitak i samostalno oblikovanje ekonomske i preduzetničke sfere njegovog života. Međutim, ustavno jamstvo prava svojine uvijek se mora sagledavati zajedno sa odredbama Ustava koje uređuje ustavnopravne mogućnosti njenog oduzimanja, odnosno ograničavanja.

22.2. Ograničavanje prava svojine koje se neće smatrati ustavnopravno nedopuštenim biće ono koje je propisano zakonom u javnom interesu i ako je za tako oduzeto ili ograničeno vlasništvo isplaćena pravična naknada. Svako miješanje u svojinu, koje je preduzeto u opštem interesu, pretpostavlja isplatu pravične naknade. Svrha ovakvog ustavnog uređenja ogleda se u činjenici da je u opisanim slučajevima ograničavanje ili oduzimanje prava svojine učinjeno kao doprinos ostvarenju opšteg dobra i uspostavljanje socijalne funkcije svojine.

23. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju obuhvata tri različita pravila. Prvo pravilo, koje je izraženo u prvoj rečenici prvog stava i koje je opšte prirode, izražava princip mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo, u drugoj rečenici istog stava, odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvjesnim uslovima. Treće pravilo, sadržano u stavu 2. ovog člana, dozvoljava da države potpisnice imaju pravo, između ostalog, da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom. Ova tri pravila nijesu različita, u smislu da nijesu povezana: drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve miješanja u pravo na mirno uživanje imovine i treba da budu tumačena u svijetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu (vidi Evropski sud za ljudska prava, Sporrang i Lonnorth protiv Švedske, presuda od 23. Septembra 1982. Godine, serija A, broj 52, stav 61).

24. Ustavni sud podsjeća da propust države da izvrši pravosnažnu sudsku odluku donijetu u korist podnosilaca predstavlja miješanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, koje je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. U tom smislu, Ustavni sud upućuje na stavove Evropskog suda, zauzete u ovakvim i sličnim predmetima.

Tako je u predmetu R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije (Predstavke br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, od 15. januara 2008. godine) Evropski sud naveo:

"119. Sud podseća da propust države da izvrši pravosnažne presude donete u korist podnositeljki predstavki predstavlja mešanje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, kako je predviđeno prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola br. 1 (videti, među mnogim drugim autoritetima, Burdov protiv Rusije, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

120. Iz gore iznetih razloga u vezi sa članom 6., Sud smatra da navedeno mešanje nije bilo opravdano u posebnim okolnostima predmetnog slučaja. Prema tome, došlo je do posebne povrede člana 1. Protokola br. 1."

U drugom predmetu Burdov protiv Rusije (br. 2) (Aplikacija br. 33509/04), od 15. januar 2009. godine, Evropski sud je zauzeo sličan stav:

"87. Budući da obavezujuće i izvršne presude predstavljaju ustanovljeno pravo na plaćanje naknade u aplikantovu korist, što se ima smatrati "imovinom" u smislu odredbi člana 1. Protokola br. 1. (vidjeti Vasilopoulou protiv Grčke, br. 47541/99, stav 22, 21. mart 2002.), odgođenim propuštanjem da postupe po tim presudama vlasti su takođe prekršile i aplikantovo pravo na mirno uživanje njegove imovine (vidjeti Burdov, naprijed navedeno, stav 41). Dakle, postoji i kršenje člana 1. Protokola br. 1."

88. Imajući u vidu zaključke u stavovima 84-85 gore, Sud zaključuje da u odnosu na izvršenje presuda od 22. maja 2007. i 21. avgusta 2007. nije došlo do kršenja člana 6. i člana 1. Protokola br. 1."

25. Imajući u vidu prethodno navedeno kao i razloge u vezi sa članom 6. Konvencije, Ustavni sud ocjenjuje da je, u konkretnom slučaju, došlo i do miješanja u pravo podnosilaca na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnom odlukom. Ustavni sud smatra da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se predmetne odluke ne izvršavaju od 2011. godine, odnosno 2016. godine, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. S obzirom na to da predmetni izvršni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni nakon 8 (osam) godina nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu podnosilaca zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja.

26. Ustavni sud ponavlja da to što država nije obezbijedila djelotvorno izvršenje, bez neopravdanih zastoja i nepotrebnih odugovlačenja, pravosnažnog i izvršnog sudskog poravnanja koje je doneseno u korist podnosilaca ustavne žalbe predstavlja zadiranje u njihovo pravo na mirno uživanje imovine, zajamčeno članom 58. Ustava i prvom rečenicom prvog stava člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

27. Iz razloga koji su doveli do povrede člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, a koji su prethodno obrazloženi, Ustavni sud smatra da navedeno zadiranje države u imovinska prava podnosilaca ustavne žalbe nije bilo opravdano.

28. Na osnovu izloženog, Ustavni sud utvrđuje, da je podnosiocima ustavne žalbe povrijeđeno ustavno pravo svojine (imovine) iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

C. NAČIN IZVRŠENJA ODLUKE

29. Odredbom člana 52. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore propisano je da Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. U skladu sa tom zakonskom odredbom, Ustavni sud je u izreci ove odluke odredio kako slijedi:

1) Ministarstvo finansija Crne Gore dužno je da podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjeriocima preduzeća "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgorici, Cetinjski put bb (mat.br.02014092) isplati naknadu u neoporezivom iznosu od EUR 2.000,00 (dvije hiljade eura) na ime nematerijalne štete zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za isplatu naknade.

Neoporeziva naknada, određena u tački III izreke ove odluke, isplaćuje se na ime nematerijalne štete koju su pretrpjeli podnosioci ustavne žalbe zbog povrede prava iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Konvencije, do koje je došlo zbog kršenja pozitivne obaveze države da se pravosnažna i izvršna sudska poravnanja i presuda izvrše bez nepotrebnog

odugovlačenja, kao i na ime troškova koje su podnosioci ustavne žalbe imali zbog provođenja sudskih postupaka s tim u vezi, uključujući postupak pred Ustavnim sudom.

2) Privredni sud Crne Gore dužan je da iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, u skladu sa Zakonom o stečaju, podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjericima obezbijedi najveći mogući stepen namirenja onoga što im je dosuđeno odlukama Osnovnog suda u Podgorici.

Privredni sud Crne Gore dužan je da obavještava Ustavni sud o svakoj relevantnoj činjenici u vezi stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom "Radoje Dakić" AD u stečaju, u Podgoricu koja utiče ili bi mogla uticati na namirenje podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca u tom stečajnom postupku.

Privredni sud Crne Gore dužan je da nakon što se završi stečajni postupak, dostavi Ustavnom sudu pisani izvještaj sa preciznim podacima o novčanim iznosima koji su u stečajnom postupku pripali podnosiocima ustavne žalbe – stečajnim povjericima, sve u okviru onoga što im je dosuđeno sudskim poravnanjima zaključenim pred Osnovnim sudom u Podgorici. U pisanom izvještaju Privredni sud Crne Gore dužan je navesti i precizne podatke o datumu i načinu isplate sredstava svakom podnosiocu ustavne žalbe – stečajnom povjeriocu.

3) Ukoliko nakon završenog stečajnog postupka ne bude u potpunosti namireno potraživanje na osnovu sudskih poravnanja i presude, podnosioci ustavne žalbe su dužni da o tome pismeno obavijesti Ustavni sud, u roku od 60 dana od dana završetka stečajnog postupka. Nakon toga i dobijanja izvještaja Privrednog suda Crne Gore o konačnom ishodu namirenja podnosilaca ustavne žalbe – stečajnih povjerilaca iz sredstava dobijenih u stečajnom postupku, Sud će ukoliko utvrdi da u sprovedenom stečajnom postupku podnosiocima ustavne žalbe nije u potpunosti naknađen iznos dosuđen u predmetnim odlukama (sudskim poravnanjima i presudi) nastaviti ustavnosudski postupak.

30. Na osnovu iznijetih razloga, Ustavni sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

31. Odluka o objavljivanju ove odluke zasnovana je na odredbi člana 151. stav 2. Ustava i odredbi člana 51. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 1333/19

Podgorica, 28. januar 2021. godine

Predsjednik,
Budimir Šćepanović, s.r.

314.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG“, broj 78/18), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O PRESTANKU MANDATA GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA
VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ U
RANIJEM MINISTARSTVU SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

Zoranu Kostiću, generalnom direktoru Direktorata za vazdušni saobraćaj u ranijem Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, prestaje mandat na lični zahtjev.

Broj: 04-971/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

302.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O ODREĐIVANJU VRŠIOCA DUŽNOSTI SEKRETARA MINISTARSTVA
EKONOMSKOG RAZVOJA

Za vršioca dužnosti sekretara Ministarstva ekonomskog razvoja određuje se Veljko Vujović, diplomirani pravnik, do postavljenja sekretara ovog ministarstva u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 04-994/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

303.

Na osnovu člana 75 stav 2 Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju („Službeni list CG“, br. 6/16, 2/17, 22/17, 13/18 i 67/19), a u vezi sa članom 10 stav 2 Statuta Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU ČLANICE UPRAVNOG ODBORA
FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE

Za članicu Upravnog odbora Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore imenuje se Vesna Popović, dipl. ek., predstavnica zaposlenih u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

Broj: 04-1007/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

304.

Na osnovu člana 4 Zakona o ostvarivanju javnog interesa u javnim preduzećima i ustanovama („Službeni list SRCG“, br. 13/91 i 16/91 i „Službeni list CG“, broj 73/10) i člana 28 st. 2 i 3 Statuta Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU DIREKTORA JAVNOG PREDUZEĆA ZA UPRAVLJANJE
MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Razrješava se mr Predrag Jelušić dužnosti direktora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore prije isteka mandata, jer funkciju direktora nije vršio u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima Preduzeća.

Broj: 04-1032/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

305.

Na osnovu člana 4 Odluke o osnivanju Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom („Službeni list RCG“, broj 25/92) i člana 28 st. 3 i 4 Statuta Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU DIREKTORA JAVNOG PREDUZEĆA ZA UPRAVLJANJE
MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Za direktora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore imenuje se Mladen Mikijelj, dipl. ekonomista.

Broj: 04-1032/4

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

306.

Na osnovu člana 15 st. 2 i 5 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU SAVJETNIKA
PREDSJEDNIKA VLADE CRNE GORE

Razrješava se Srećko Crnogorac dužnosti savjetnika predsjednika Vlade Crne Gore za vanjsku politiku, na lični zahtjev.

Broj: 04-1423/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

307.

Na osnovu člana 47 stav 1, a u vezi sa članom 25 alineja 1 Zakona o kulturi („Službeni list CG“, br. 49/08, 16/11 i 38/12) i člana 6 Odluke o organizovanju Javne ustanove Crnogorsko narodno pozorište („Službeni list CG“, br. 44/13 i 43/14), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU DIREKTORICE JAVNE USTANOVE CRNOGORSKO
NARODNO POZORIŠTE

Razrješava se Milica Tomović dužnosti direktorice Javne ustanove Crnogorsko narodno pozorište, prije isteka mandata, zbog podnošenja ostavke.

Broj: 04-722/5

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

308.

Na osnovu člana 47 stav 1 Zakona o kulturi („Službeni list CG“, br. 49/08, 16/11 i 38/12) i člana 6 Odluke o organizovanju Javne ustanove Crnogorsko narodno pozorište („Službeni list CG“, br. 44/13 i 43/14), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU DIREKTORA JAVNE USTANOVE CRNOGORSKO NARODNO
POZORIŠTE

Za direktora Javne ustanove Crnogorsko narodno pozorište imenuje se Marko Baćović, glumac – umjetnik visoke reputacije.

Broj: 04-722/6

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

309.

Na osnovu člana 47 stav 1 Zakona o kulturi („Službeni list CG“, br. 49/08, 16/11 i 38/12), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU DIREKTORA JAVNE USTANOVE
NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“

Razrješava se Bogić Rakočević dužnosti direktora Javne ustanove Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ zbog isteka mandata.

Broj: 04-1054/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

310.

Na osnovu člana 47 stav 1 Zakona o kulturi („Službeni list CG“, br. 49/08, 16/11 i 38/12), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N J E
O IMENOVANJU DIREKTORICE JAVNE USTANOVE
NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“

Za direktoricu Javne ustanove Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ imenuje se mr Dragica Lompar.

Broj: 04-1054/4

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

311.

Na osnovu člana 47 stav 1 Zakona o kulturi („Službeni list CG“, br. 49/08, 16/11 i 38/12) i člana 8 stav 1 Odluke o organizovanju Javne ustanove Prirodnjački muzej Crne Gore („Službeni list CG“, broj 16/12), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU DIREKTORICE JAVNE USTANOVE
PRIRODNJAČKI MUZEJ CRNE GORE

Razrješava se dr Lidija Polović dužnosti direktorice Javne ustanove Prirodnjački muzej Crne Gore zbog isteka mandata.

Broj: 04-1055/3

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

312.

Na osnovu člana 47 stav 1 Zakona o kulturi („Službeni list CG“, br. 49/08, 16/11 i 38/12) i člana 8 stav 1 Odluke o organizovanju Javne ustanove Prirodnjački muzej Crne Gore („Službeni list CG“, broj 16/12), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU DIREKTORICE JAVNE USTANOVE
PRIRODNJAČKI MUZEJ CRNE GORE

Za direktoricu Javne ustanove Prirodnjački muzej Crne Gore imenuje se mr Natalija Čađenović.

Broj: 04-1055/4

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

313.

Na osnovu člana 15 stav 2 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 4. marta 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU SAVJETNICE
PREDSJEDNIKA VLADE CRNE GORE

Za savjetnicu predsjednika Vlade Crne Gore za vanjsku politiku imenuje se Vanja Radević, spec. sc. pravne nauke, za oblast međunarodnog prava.

Broj: 04-1425/2

Podgorica, 4. marta 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.